

ἄλλων, ἢ δὲ τῆς Γεωγραφικῶν Πινάκων, εἰς ποῖον μέρος ἀφίσχονται τὰ ῥηθόντα σημεῖα . πύξας τοὺς δύο ῥόπους μεταχειρίζονται καὶ οἱ Μεταγυεῖς τῆς Ναυτῆς, ὅταν εἶναι σμικρὰ τὰ πηξίδια τους . Δὲ τούτο οἱ Παλαιοὶ δὲν ἀπέπλωμον εἰς τὸ νὰ ὀξεμάκρουν κατὰ πολλὰ ὑπὸ τοὺς αἰγιαλοὺς, μήπως καὶ ὄντις εἰς βαθὺ πέλαγος, δὲν ἤθελον βλέπει τοὺς αἰγιαλούς, καὶ τὴν γλῶσση, καὶ τὴν γύκατα ἤθελε συγνεφιάσῃ, καὶ οἱ ἀστέρες εἰς αὐτοὺς δὲν ἐφαίτοτο καὶ ἐπομνάως ἐκινδύνων . ἀλλ' ἀρεθείσης τῆς Ναυτικῆς Πυξίδος, σὲ ἔτει 1302. ὑπότινος Ἀμαλφιτανοῦ Γωάννου Γωῖα, ἤρξαντο ὑπὸ τῆς χεῖρὸς νὰ πλέουσι κατὰ τὸν καιρὸν μὴνας, καὶ χρόνους, χωρὶς νὰ παραπρωῦ, μήτε τοὺς ἀστέρας, μήτε τοὺς αἰγιαλούς, καὶ τὰ ἕξῃς . διότι αὐτὴ δείκνυσιν εἰς αὐτὰς τὰ μέρη τῆς Κόσμου καὶ τῶν αἰθέρων . καὶ ἀγκαλὰ εἰς ἀεφόρους τόπους ἐκκλίνει τὴν Πόλου, καὶ τῆς Μεσημβρινῆς Γραμμῆς, λεπτὰ τινὰ ἢ μοίρας . ὅμως εἰς τὴν Νῆσον, ὅπερ κοινῶς καλεῖται Ἐλκὸρβο, μία ἔσα τῆς Φλωδεκῶν Νήσων, ἀριστοκομῶν μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, οὐδὲ μίαν κλίσειν κάμνει . ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς τῆς Μεσημβρινῆς Γραμμῆς κατ' ἀκρίβειαν ἐφίσταται . καὶ δὲ τούτο οἱ Μεταγυεῖς τῆς Γεωγραφῶν, ἀπὲρ πρώτου Μεσημβρινῆ, τὸν δὲ τούτους τῆς Νῆσου διερχόμενοι Μεσημβρινῶν θέτουσιν . ἀλλὰ μὲ ὄλον ὅπερ οἱ Παλαιοὶ ἐγνώρισαν εἰς τὴν μαγνητικὴν λίθον, νὰ ἐνπάρχη δυνάμεις ἐλκιστικὴ τῆς σιδήρου, οὐδαμῶς ὅμως ἐνόησαν τὴν σρεπτικὴν αὐτῆς δυνάμιν ἀπὸ τὸν Βόρειον Πόλον . Δὲ τούτο ὑσερωῦτο καὶ ναυτικῆς πυξίδος . αὐτῆς λοιπὸν ἡ Μαγνητικὴ κοινῶν ἀμφοτέρων τῶν δυνάμεων, ὅσον τὴν ἐλκιστικὴν ὅσον καὶ τὴν σρεπτικὴν, ὅσον εἰς τὸν σίδηρον, ὅσον καὶ εἰς τὸν χάλυβα καὶ τὰ ἕξῃς .

Ἐκείνη μαγνητικὴ βελαντινῆ

Ἐκείνη

Δυνάμεις τῆς Μαγνητικῆς

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν - Ζ' .

Περὶ τῆς τεττῆς θέσεως τῆς Γήινης Σφαίρας .

1 **Μ**Ε ὄλον ὅπου ἡ Γήινη Σφαῖρα, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν ἔχει πάντοτε, ἀλλὰ τῶ λόγῳ τῆς Κύκλων, τοῦ Ὀρίζοντος, καὶ τοῦ Ἰσημερινῆ, ἄλλοτε λέγουσι νὰ ἔχη ὀρθῶν θέσιν, ἄλλοτε πλαγίαν, καὶ ἄλλοτε παράλληλον . καὶ ὀρθῶν θέσιν λέγεται νὰ ἔχη, ὅταν ὁ Ὀρίζων τέμνῃ τὸν Ἰση-

Ὀρθῶν Σφαῖρα

μεριτὸν ἀπὸς ὀρθῶν γωνίας, καὶ οἱ Πόλοι τούτοις εἰς τὸν Ὀρίζοντα ἐνπάρχουσι . πλαγίαν, ὅταν οὗτοι οἱ Κύκλοι ἀπὸς πλαγίας γωνίας ὑπ' ἀλλήλων τέμνονται, καὶ οἱ εἰς τῆς Πόλων αὐτῶν τοῦ Ὀρίζοντος εἶναι, ὁ δὲ ἕτερος ὑπὸ τὸν Ὀρίζοντα πλῆ . καὶ παράλληλον, εἰς τὴν ὁποῖα ὁ Ἰσημερινὸς εἶναι παράλληλος μετὰ τὸν Ὀρίζοντα, ἢ μὲ αὐτὸν συμπίπτῃ . καὶ οἱ εἰς τῆς Πόλων ὀρθῶς τὸ κατὰ κορυφῶν σημεῖον θεωρῆ, ὁ δὲ ἕτερος τὸ ὑπὸ ποδῶν . ὀρθῆ Σφαῖρα μία μόνον εἶναι, παράλληλοι δύο, ἢ μία Βόρειος, καὶ ἡ ἄλλη Νότιος . τῆς δὲ πλαγίων ἀνακρίθμητος εἶναι ἡ ποικιλότης, κατὰ τὸ ἀεφόρον ἕξαρμα τῆς Πόλου, ὅσον τῆς Βορείου, ὅσον καὶ τῆς Νοτίου . ἐν ταῦθα θεωρῶμεν μόνον τὰ συμβεβηκότα τῆς ὀρθῆς Σφαίρας, τῆς παραλλήλου, καὶ τινῶν πλαγίων . ἐκεῖνο δὲ, ὅπου λέγεται περὶ τῆς μιᾶς παραλλήλου, ἀρέπει νὰ ἐνοηθῆται ἀπὸς τῆς ἑτέρας . καὶ ἐκεῖνο ὅπου περὶ ἐκάστης τῆς πλαγίων ἐν τῆς ἐντὶ Ἡμισφαιρίῳ, τῆς αὐτῆς ἐνοητέον καὶ περὶ τῆς ἀντικειμενῶν ἐν τῆς ἑτέρῳ Ἡμισφαιρίῳ .

Πλαγίαν

Παράλληλον

Συμβεβηκότα ὀρθῆς Σφαίρας

2 Ἐκεῖνοι, ὅπερ κατοικοῦσιν εἰς τὴν ὀρθῶν Σφαῖραν, ὑπ' αὐτὸν τὸν Ἰσημερινόν, ἀ. ἔχουσι παντοῖν τῶν ἡμερῶν, καὶ ὅσον αἱ ἡμέραι, ὅσον καὶ αἱ νύκτες πάντοτε ἰσῶν 12. εἶναι, εἰ μὴ αὐτῆς ὅπερ νὰ ἀεφῆρῃ ὁ λόγος τῆς ἀνακλάσεως . β. ἀπαντες οἱ ἀστέρες εἰς αὐτοὺς, ὅσημέραι ἀπέλλουσι καὶ δύνουσι, καὶ ἔδειξαι αὐτῶν, ἔτ' αἰ φαίνεται, ἔτ' αἰ κρύπτεται ἐπὶ τοῦ Ὀρίζοντος, ἢ ὑπὸ τὸν Ὀρίζοντα . γ. ὁ ἥλιος δις τὸ κατὰ κορυφῶν σημεῖον αὐτῶν διέρχεται, ὅτε αὐτοὺς Ἀσκήους ποῖ, εἰς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον Ἀμφισκίας . δ. παντοῖν τῶν θέρους ἔχουσι δὲ τὴν γειννίασιν τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ δις διέρχεται δὲ τοῦ κατὰ κορυφῶν σημείου, καὶ δις ἀπὸς τῆς Τροπικῆς ἀρχωρεῖ, εἶναι δυνάτων κατὰ τῶτο νὰ λέγονται, πῶς ἔχουσι τὸν κάθε χρόνον δύο καλοκαίρια, καὶ δύο χειμῶνας .

3 Ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικοῦσιν εἰς τὴν πλαγίαν Σφαῖραν, ἐν δὲ τοῦ Ἰσημερινῆ, καὶ τῆς Τροπικῆς τῆς Καρκίνου, ἀ. ἔχουσι δύο Ἰσημερίας, τοῦ ἡλίου ἀριστοκομῶν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Κεῖου, καὶ τῆς Ζυγῆς . β. τινὲς ἀστέρες Βόρειοι εἰς αὐτοὺς ποτὲ δὲν δύνουσι, καί τινες Νότιοι ποτὲ δὲν ἀπέλλουσι . γ. ὁ ἥλιος εἰς αὐτοὺς, δις τῶ ἔτους γίνεται κατακρυφῶν . διότι ἀπαξ ἐκτρέπεται ἀπὸς Βορείαν, καὶ ἀπαξ ἀπὸς Νότον . ὅθεν εἶναι δυνά-

Συμβεβηκότα τῆς πλαγίων Σφαίρας

Ε. Π. Κ. Τ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

των να λέγεται εις αυτούς, δύο καλοκαίρια να έχωσι και δύο χειμῶνας. αἴσως ὁμως, ὅτι μακρῆτερον ὁ ἥλιος ἐκτρέπεται ἀπὸ τοῦ κατὰ κορυφῶν σημείου πρὸς νότον, παρὰ πρὸς Βορίαν. Ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικῶσιν ἐν αὐτῷ τῷ Τροπικῷ τοῦ Καρκίνου, ἀ. ἔχουσιν ὅλης τὴς ἀστέρας τὴς ἐν τῷ Πολικῷ Βορείῳ Κύκλῳ ὄντας, αἰ φαινομένους, πὲς δὲ ἐν τῷ Ἀνταρκτικῷ αἰεὶ ἀφανῆς, β. τὸν ἥλιον ἀπαξ τὴν ἑσπέρα κατὰ κορυφῶν ἔχουσιν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῷ Τροπικῷ τοῦ Καρκίνου, ὅπῃ καὶ τὴν μεγίστην ἡμέραν βλέπουσιν, ἐλαχίστην δὲ, ὅταν ἀπέχῃ λίαν ἀπὸ τῆς ἀρισκόμενος ἐν τῷ Τροπικῷ τοῦ Αἰγιοκέρου, γ. εἴς τε θέρους, καὶ εἴς τε χειμῶνα εἰς κάθεθετός ἔχουσιν.

Ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικῶσιν ἐν δὲ τῷ Τροπικῷ τοῦ Καρκίνου, καὶ τῷ Βορείῳ Πολικῷ ἐν τῇ Εὐκράτῳ Ζώνῃ, ἔχουσιν ἀ. πολλοὺς ἀστέρας αἰεὶ φαινομένους, καὶ πολλὰς αἰεὶ κρυπτομένους, β. οὐδέποτε τὸν ἥλιον κατὰ κορυφῶν ὁρῶσι, γ. εἴς τε θέρους, καὶ εἴς τε χειμῶνα ἔχουσιν, δ. τοσῶτον μείζονας τὰς παραυξομειώσεις τῆς νυκτὸς, καὶ ἡμερῶν ἀπολαμβάνουσιν, ὅσον μᾶλλον πρὸς τὸν Βόρειον Πολικὸν Κύκλον πλησιάζουσιν.

Ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικῶσιν ἐν αὐτῷ τῷ περὶ τὸν Ἀρκτικὸν Κύκλον Πόλῳ, ἔχουσιν, ἀ. ὅλους ἐκείνας τὴς ἀστέρας, τῶν ὁποίων ἡ κλίσις μείζων ἐστὶ τῆς λοξότητος τῆς Ἐκλειπτικῆς, ἢ αἰεὶ φαινομένους, ἐὰν Βόρειοι ᾖσιν, ἢ ἐνδέποτε φαινομένους, ἐὰν Νότιοι τυγχάνωσι. β. τὸν ἥλιον ὄντος ἐν τῷ Τροπικῷ τοῦ Καρκίνου, ἔχουσιν τὴν ἡμέραν τὴν μεγίστην ὡρῶν 24, ὄντος δὲ τοῦ ἥλιου ἐν τῷ Τροπικῷ τοῦ Αἰγιοκέρου, ἔχουσιν τὴν μεγίστην νύκτα, ὡρῶν 24, γ. εἴς τε θέρους καὶ εἴς τε χειμῶνας εἰς αὐτοὺς εἶναι.

Ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικῶσιν ἐν δὲ αὐτοῦ τοῦ Βορείου Πολικῷ Κύκλῳ, ἀλλ' ἔξω τοῦ Πόλου, βλέπουσιν ὀλίγας ἀστέρας, ὅπου ἀνατέλλουσιν, καὶ δύουσιν, τὴς ὀλίγοις τῶν Ἰσημερινῶν ἀφισαμένους. πὲς δὲ λοιπὸς, ἢ αἰεὶ φαινομένους, ἢ αἰεὶ κρυπτομένους. β. δύο ἔχουσιν Ἰσημερίας, καὶ μετ' αὐτὰς, τὸσον τὴν ἡμέραν, ὅσον καὶ τὴν νύκτα, ἢ ὡρῶν 24, ἢ μείζονα, γ. εἴς τε θέρους καὶ εἴς τε χειμῶνα ἀπολαμβάνουσιν. τὰ αὐτὰ συμβαίνουσιν καὶ εἰς ἐκείνας, ὅπῃ κατοικῶσιν ἐν τοιαύταις θέσεσιν, εἰς τὸ Νότιον Ἡμισφαίριον. καὶ τὰ ἑξῆς.

Συμβεβηκότων 4 Τελευτικῶν ἐκεῖνοι, ὅπου κατοικῶσιν ἐν τῷ

Παράλληλον Σφαῖραν ὑπὸ τὸν Πόλον, ἀ. ἔχουσιν πὲς ἀστέρας τῆς ἐπὶ τῷ Ἡμισφαιρίου, αἰ φαινομένους, πὲς δὲ τῶν ἐπὶ τῷ Ἡμισφαιρίου, αἰ κρυπτομένους, β. τὸσον τὴν ἡμέραν, ὅσον τὴν νύκτα ἔξ μιλῶν. ἐν δὲ ταῖς Ἰσημερίαις ἔχουσιν τὸν ἡμισῶν ἥλιον, αὐτῶν τῶν Ὀρίζοντος, καὶ τὸν ἡμισῶν ὑπὸ τὸν Ὀρίζοντα, εἰμὴ ἄλλως συμβῆ δὲ τὰς ἀνανακλάσεις. γ. τὸσον τὸ θέρους, ἐὰν ἐκεῖ συμβαίῃ ὅσον καὶ τὸν χειμῶνα, ἔξαμηνιαῖον ἔχουσιν.

ἢ παραλλήλου Σφαίρα

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν . Η .

Περὶ τῆς Γεωγραφικῆς Μήκους, Ἐπλάτους τῆς ἐν τῇ Σφαίρᾳ Τόπων.

1 Εἰς κάθε τόπον τῆς Γήινης Σφαίρας, ἂν ὀνομάσῃσιν οἱ Γεωγράφοι μῆκος καὶ πλάτος διαιρισμένων, εἰς μοίρας, καὶ λεπτὰ τῶν Κύκλων. καὶ τῶν μὲν μήκειαν μέτρα, καὶ ὄροι εἶναι ὁ ἀρκτικὸς Μισσημβρινός, καὶ οἱ λοιποὶ Μισσημβρινοὶ, ἢτοι οἱ ἀνατολίτιοι, οἱ δὲ ὀπίσθιοι τῶν διερχόμενοι. τῶν δὲ πλάτων εἶναι ὁ Ἰσημερινός, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν αὐτῶν τόπων διερχόμενοι Παράλληλοι. ὅθεν μῆκος Γεωγραφικόν, ἢ μῆκος τῶν τόπων ἐν τῇ Σφαίρᾳ εἶναι ἢ ἄξιασις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀρκτικῶν Μισσημβρινῶν πρὸς Ἀνατολὰς, καταμετρημένη εἰς μοίρας ἢ λεπτὰ τῆς Γήινης Ἰσημερινῆς, ἢ τῆς Παράλληλου, τῆς δὲ ἐκείνου τῆς τόπου διερχομένη ἢ εἶναι τῶν τῆς Γήινης Ἰσημερινῆς, ἢ τῆς Παράλληλου, τῆς δὲ τῶν διερχομένης, περιεχόμενον μεταξὺ τῆς ἀρκτικῆς Μισσημβρινῆς, καὶ τῆς διεκείνου τῆς τόπου διερχομένης Μισσημβρινῆς.

Μῆκος τῆς πλάτης

2 Πλάτος δὲ Γεωγραφικόν, ἢ πλάτος τῶν τόπων Πλάτος ἐν τῇ Σφαίρᾳ, εἶναι ἄξιασις αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ Γήινης Ἰσημερινῆς, πρὸς εἴς τε τῶν Πόλων καταμετρημένη εἰς μοίρας, ἢ λεπτὰ τῆς διεκείνου τῆς τόπου διερχομένης Μισσημβρινῆς, ἢ εἶναι τῶν τῆς Μισσημβρινῆς, τῆς ἀρκτικῆς τόπου, περιεχόμενον μεταξὺ τῆς Ἰσημερινῆς, καὶ τῆς Παράλληλου ἐκείνου τῆς τόπου. τῶν δὲ τῶν πλάτος εἶναι διττῶν, ἄλλο εἶναι Βόρειον, καὶ ἄλλο Νότιον, κατὰ τὴν τῶν τόπων, ὅπῃ ἄλλοι αὐτῶν κλίνουσιν πρὸς Βορίαν, ἀφισαμένοι τῆς Ἰσημερινῆς, καὶ ἄλλοι πρὸς Νότον. καὶ τὸσον τὸ εἴς τε ὅσον τὸ ἄλλο, ἴσον εἶναι πάντοτε μετ' ἄλλημα τῶν Πόλων. διότι ὅσον ὁ Γήινης Πόλος ἐγγίρεται ἐπὶ τῆς Γήινης Ὀρίζοντος τῆς λογικῆς θεωρητῆς, τὸσον ἀφίσταται ἀδοθῆς τῆς ἐν τῇ

Γεωγραφικῆς

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

τῆ Σφαίρα, ὑπὸ τῆ Γήινῃ Ἰσημεριῦ. καθὼς ὅσον ἀρίσεται ὁ Οὐρανίος Πόλος ὑπὸ τῆ Οἰζοντος τῆ Κόσμου, τόσον ἀπέχει τὸ κατὰ κορυφῶν, ἢτοι τὸ Ζωνίτ τῆ τόπυ, ὑπὸ τῆ Οὐρανίου Ἰσημεριῦ. ἢ ἄλλασιν λοιπὸν τῆ τόπων ὑπὸ τῆ πρώτου Μεσημβριῦ ἀπὸς Ἀνατολῆς, λέγεται μήκος, καὶ ἢ ἄλλασιν αὐτῆ, ὑπὸ τοῦ Ἰσημεριῦ ἀπὸς εἴνα τῆ Πόλων, λέγεται πλάτος. τὸ δ' αἴτιον εἶναι, ὅτι τὸ ἄστημα πῆς γωθεισῆς πάλαι Γήινῆς Σφαίρας, μεταξὺ πῆς Δύτης καὶ Ἀνατολῆς, μεγαλύτερον εἶναι, ἢ πῆρ τὸ μεταξὺ τῆ Ἰσημεριῦ, καὶ τῆ Πόλου, ὡς ἐκ τῆ Γεωγραφικῶν Σφαιρῶν, καὶ Πινάκω φαίνεται. τῶν δὲ μείζονα ἔκπεσιν, συγκαθίζουσα νὰ καλύμω μήκος, τῶν δὲ βραχυτέρων πλάτος.

3. Ἐκ τῆ εἰρημείων φανερόν εἶναι, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ τόποι, οἱ ὁποῖοι ὀρθῶς ὑπόκεινται ὑπὸ τὸν Ἰσημεριῦν, οὐδὲν πλάτος ἔχουσι, ὡσαν καὶ ἐκεῖνοι; ὅπερ δέξονται ὑποκάτω τοῦ πρώτου Μεσημβριῦ, κατ' ὁδοῦ οὐδὲν μήκος ἔχουσι. καὶ ὅσοι τόποι δέξονται ὑπὸ τὸν αὐτὸν Παραλλήλου, τὸ αὐτὸ πλάτος ἔχουσιν, ὡσαν καὶ ἐκεῖνοι οἱ τόποι, ἐπεὶ δέξονται ὑπὸ τὸν αὐτὸν Μεσημβριῦν, τὸν ἐκ πῆς δ' αὐτέρας τάξεως ὄντα, τὸ αὐτὸ μήκος ἔχουσιν. ὁμοίως καὶ οἱ τόποι ὅπου ἐπίσης ἀρίσονται τῶ Ἰσημεριῦ, ἀλλ' ὁ εἴδος αὐτῆ ἀπὸς Βορείαν, ὁ δὲ ἔτερος ἀπὸς Νότον, ἴσον πλάτος ἔχουσιν.

4. Ἐκ τῆ εἰρημείων προσέτι συνάγεται, καὶ ἢ ἄλλασιν τῆ Γεωγραφικῆς μήκους, καὶ πλάτους, δηλαδὴ ἢ ἄλλασιν τῆ μήκους, μεταξὺ δύο τόπων πῆς Γήινῆς Σφαίρας, εἶναι τόσον τῆ Ἰσημεριῦ, ἢ τοῦ Παραλλήλου, περιεχόμενον μεταξὺ τῆ Μεσημβριῶν Κύκλων, ἑκατέρω τόπυ, καὶ ἢ ἄλλασιν τῆ πλάτους, εἶναι τόσον τῆ Μεσημβριῦ περιεχόμενον μεταξὺ τῆ Παραλλήλων ἑκατέρω τόπυ, εἴτε οἱ τόποι εἶναι εἰς τὸν αὐτὸν Μεσημβριῦν, εἴτε εἰς ἄλλους. καὶ τόσον ἢ μία, ὅσον καὶ ἢ ἄλλη ἐφ' ὅσον εἶναι, αἰσῶς καὶ ἀφαιρηθῆ ἢ ἔλασσον πῆς μείζονος. διότι ἐκεῖνο ἐπὶ νὰ μείνη, δίδωσι τῶν ζητημένων ἄλλασιν. ἢ γνῶστις λοιπὸν τοῦ μήκους καὶ πλάτους τῆ τόπων, εἶναι ὄχι μόνον ἀφελιμὸς, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀναγκαῖα, οὐ μόνον εἰς τῶν Γεωγραφίαν, ἀλλ' ἐκ τῆ ὁποῖων δέξονται πῆς ἄλλασιν τῆ Πόλων, ἀλλὰ καὶ εἰς τῶν Ἰσοπελάγειαν καὶ Ἰσοπελάγειαν. καὶ μὲ ὅλον ὅπερ δύναται τινὰς νὰ ἔχῃ τῶν τοιαύτων γνῶσιν, ἐκ τῆ καταλόγων τῆ Συγγραφῆων, ἀλ-

λά κριττον εἶναι, καὶ ἀκριβέστερον, νὰ δέξονται καθ' εἰς τὸ μήκος καὶ πλάτος τῆ τόπυ ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι, δι' ἰδίας παρατηρήσεως, κατὰ τὸν ἴσον, καὶ πῆς μεθόδους, ὅπερ δίδασκονται μάλιστα εἰς τῆ Ἀστρονομίαν, καὶ τῆ Ἐκλείψων, καὶ ἄλλων φαινομένων. ἐπὶ τῆ παρόντος δὲ φθάνει μόνον νὰ εἰπῶμεν εἰς τὸν ἴσον ἀπλοῦ, καὶ τῆ ὁποῖων δέξονται τὸ πλάτος, καὶ μήκος ἐκείνων τῶν Τόπων, ὅπερ εἶναι ὁμοειδῶς σισημειωμένοι εἰς τῶν Γεωγραφικῶν Σφαιρῶν.

5. Εὐρίσκεται λοιπὸν τὸ μήκος ἐκείνου τῆ τόπυ ὅπου ζητεῖς, αἰσῶς καὶ ἀποσαρμύσῃ αὐτὸν τὸν τόπον, ἀπὸς τὸν χαλκῶν Μεσημβριῦν πῆς Σφαίρας, καὶ ὑπὸ τοῦ σημείου, εἰς τὸ ὁποῖον ὀρθῶς Μεσημβριῦν, καὶ ὁ Ἰσημεριῦν ὁ εἰς τῆ Σφαίρα σισημειωμένος, ὑπ' ἀλλήλων τέμνονται, ἀειδήσεις πῆς μοίρας καὶ τῆ λεπτά τῆ Ἰσημεριῦν, μέχρι τῆ ἀπὸς Δυσμῆς πρώτου Μεσημβριῦν, θέλει λάβῃ τὸ ζητούμενον τοῦ τόπυ μήκος, ἢτοι τῶν ἄλλασιν αὐτῆ, ἀπὸ τοῦ πρώτου Μεσημβριῦν. τὸ αὐτὸ μήκος θέλουσιν ἔχει ἀκόμη καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ τόποι οἱ ὁποῖοι δέξονται ὑπὸ τὸν αὐτὸν χαλκῶν Μεσημβριῦν. τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ τοῦ τόπυ θέλει ἔχει, αἰσῶς καὶ μετρήσει πῆς μοίρας, καὶ τῆ λεπτά εἰς τὸν χαλκῶν Μεσημβριῦν σισημειωμένα, ὑπὸ τῆ Ἰσημεριῦ πῆς Σφαίρας, μέχρι τῆ δοθέντος τόπυ. καὶ ὅσον εἶναι τὸ πλάτος τῆ τόπυ, τόσον εἶναι καὶ τὸ ἔξαρμα τῆ Πόλου ἐκείνου, ἐπειδὴ καὶ πάντοτε ἴσον εἶναι, ὡς εἴρηται.

Τῆ τρίτη δέξεται εἰς πῆς Σφαίρας τὸ μήκος ἔπλάτους τῆ τόπυ.

11. διηγεῖται τὸ Γεωγραφικὸν μήκος ἔπλάτους.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν . Θ .

Περὶ ἄλλασιν Μέτρων τῆ Γεωγραφῶν .

Ὅχι μόνον εἰς πῆς Γεωγραφῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Γεωμετρίαν, καὶ εἰς ὅλους τοὺς Μαθηματικούς ἐφ' ὅσον εἶναι ταῦτα τῆ μέτρα, ἀλλ' ἐκ τῆ ὁποῖων μετῶν τῆ ἀδιώριστα ἄλλασιν τῆ τόπων, τὰ ὁποῖα μέτρα ἄλλασιν, καὶ παρὰ πῆς εἶναι. μέτρον λοιπὸν εἶναι, καὶ μήκος πεπερασμένον, ἀλλ' ἐκ τῆ ὁποῖων μετῶν τῶν ἀγνωστων ἄλλασιν τῆ τόπων. ὅσα δὲ μέτρα εἰς τῆ Γεωγραφίαν συνπλοῦσι, ταῦτα πάντα λαμβάνονται ἢ ἐκ πῆς ἀφαιρηθῆς Γεωμετρίας, ἢ ἐκ πῆς Εὐθυμετρίας, καὶ τῆ τῶν μέτρων, ἀλλὰ μὲν λέγονται ἀπλά, ἀλλ' ἢ ἄλλασιν.

Μέτρα τῆ Γεωγραφῶν.

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.Τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἔξ τῶν ὁποίων μετρουῦνται αἱ εὐθυτενεῖς Γραμμαί, ἢτοι πῶς μήκη μόρον. ἄλλα δὲ Τετραγωνικά, ἔξ τῶν ὁποίων μετρουῦνται αἱ Ἐπιφανείαι, ἢτοι τὰ ἐπίπεδα καὶ πλάτη. καὶ ἄλλα Κυβικά, ἔξ τῶν ὁποίων καταμετροῦνται τὰ στερεά, ἢτοι τὰ σώματα.

Πρῶτον λοιπὸν εἶναι πάντων τῶν μέτρων, ὁ Κόκκος τῆς κερθῆς, κατὰ τὸ πλάτος τιθέμενος, ὅς τις νομίζεται τὸ ἐλάχιστον μέτρον πάντων τῶν ἄλλων. δεύτερον εἶναι ὁ Δάκτυλος, συνιστάμενος ἐκ δ' ἑξήκοντα Κόκκων κερθῆς, κατὰ τὸ πλάτος τιθεμένων. τρίτον εἶναι ἡ Ὀγκία, ἢ ἡ Ὀνυχία, συνιστάμενη ἐκ τετῶν Δακτύλων, ἢ ὁποῖα εἶναι τὸ δωδέκατον μέρος τοῦ ποδῆς, δ' ἡ Παλαιστῆ, πέντε Παλαιστῆς ἔχουσα, ε' ἡ Διχάς, δύο Παλαιστῆς ἔχουσα, ζ' ἡ Σπιθαμῆ, ἐκ τετῶν Παλαιστῶν συνιστάμενη, ζ'. ὁ Πῆχυς περιέχει πόδα ἑξήκοντα καὶ ἡμίση, τετῆς ἐκ τῆς ἀκρῆς τοῦ μίσου Δακτύλου, μέχρι τῆς κάμψως τοῦ βραχίονος, ἢ ὁ Πούς, πέντε Παλαιστῆς περιέχει, ἄλλα εἰς ὅλους δὲ εἶναι εἰς τὸ αὐτὸς, ἄλλα ἕτερος. εἰς τὴν Μαθηματικὴν δὲ χήσει εἶναι ὁ Ρ'ινλαδικὸς Πῆς, τὸν ὁποῖον λέγουσι γὰρ εἶναι ἴσος μὲ τὸν παλαιὸν Ρ'ωμαϊκόν, θ'. τὸ ἀπλουὺ Βῆμα, τὸ ὁποῖον ἔχει δύο πόδας καὶ ἡμίση. ι'. τὸ Γεωμετρικὸν Βῆμα, πέντε πόδας περιέχει, ια'. ὁ Κάλαμος, ἕτερος μνήμη παρὰ τῆς Γραφῆς γίνεται, δέκα πόδας ἔχων. τούτῳ τῷ Κάλαμῳ συσοίχη ἡ Πέρτικα τῶν μεταγενεστέρων, ιβ'. ἡ Ὀργύη, ἢ τις περιέχει, ὡς τινες λέγουσιν, ἔξ πόδας, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν λέγεται γὰρ εἶναι ἴση μὲ τὸ Βῆμα τῶν Ἑλλήνων. ιγ'. τὸ Σταδίον τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖον λέγεται ἴδιον αὐτῶν, ὡσαύτ' ὅπου οἱ Ἑλλῆνες ἔξ Σταδίων τὰ αὐτῶν ἕξήματα ἐμέτρουν, καὶ εἶναι ποδῶν Ἑλλήνων, 600. οἱ τινες ποιοῦσι Ρ'ωμαϊκοὺς Πόδας, 625. διότι ὁ Ἑλληνικὸς Πῆς, ὀλίγον μεγαλύτερος ἦτον τῷ Ρ'ωμαϊκῷ. ἔτι δὲ οἱ 625. Πόδες, ὑποπελάσει Βήματα Γεωμετρικά, 125. καὶ ὅσα Βήματα τὸ Σταδίον περιέχει. ιδ'. εἶναι τὸ Ρ'ωμαϊκὸν Μίλιον. Μίλιον ἐκλήθη, μὲ τὸν ἀπεριέχει χίλια Βήματα Γεωμετρικά, Ρ'ωμαϊκὸν δὲ, ὅτι οἱ Ρ'ωμαῖοι τὰ τῶν τόπων ἕξήματα, ἔξ χιλίων, ἢτοι Μιλίων Βημάτων ἐμέτρουν. καὶ ἐκάστην Χιλιάδα Βημάτων, μὲ Λίθους ἐσημείωσαν. ἔξ τούτῳ τὰ Μίλια ὑπ' αὐτῶν Λίθοι καλοῦνται, ὡσαύτ' εἰποῦμεν, μέχρι δεκάτου Λίθου, τετῆς μέχρι δεκάτης Μιλίου.

Κόκκος.
Δάκτυλος.
Ὀγκία.
Ὀνυχία.
Παλαιστῆ.
Διχάς.
Σπιθαμῆ.
Πῆχυς.
Πούς.
Βῆμα.
Κάλαμος.
Πέρτικα.
Ὀργύη.
Μίλιον.
Ρ'ωμαϊκόν.

ὑποπελάσει δὲ τὰ Χίλια Βήματα ὀκτὸ Σταδίου. Ὅθεν καὶ ὀκτὸ σταδίων τὸ Μίλιον καλεῖται. καὶ κοινῶς τῶρα, τούτῳ τὸ Μίλιον Ἰταλικὸν ὀνομάζεται, πρὸς ἕξολίω τῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐτέτα.

3 Μίλιον Γερμανικὸν κοινόν, τὸ ὁποῖον περιέχει Μίλια Ἰταλικά, 4. Μίλια Σηθητικά, καὶ Νορβηγικά, τὰ ὁποῖα εἶναι μείζονα τῶν Γερμανικῶν. διότι τὸ εὐ Μίλιον αὐτῶν, ἔχει κοινὰ Μίλια ἔξ. τὰ Δανικά Μίλια, εἶναι ἴσα μετὰ Γερμανικά. τὰ Ἀγγλικά εἶναι ὀλίγον μεγαλύτερα τῶν Ἰταλικῶν. τὰ δὲ Σκωττικά, καὶ Ἰβερνικά εἶναι μείζονα. τὰ Πολωνικά εἶναι ἴσα μετὰ κοινὰ Γερμανικά. τὰ Ρ'ουσσικά εἶναι ἐλάττωνα τῶν Ἰταλικῶν. ἐπειδὴ εἰς ἕξσημα μιᾶς Μοίρας, ὑπομένονται, 80. Ρ'ουσσικά, καλούμενα ὑπὸ τῶν Ρ'ούσων Βῆς, ἢ Βόρες, Ἰταλικά δὲ, 60. Γερμανικά, 15. Ἀγγλικά, 55. Σκωττικά, 50. Σκανδικά, 10. καὶ τὰ λοιπὰ.

4 Οἱ Γάλλοι, οἱ Ἰσπανοὶ, καὶ οἱ Βέλγαι Λέγες ἔχουσιν. καὶ ἡ Λέγα τῶν Γάλλων, εἶναι ἴση μὲ τὴν Ἰσπανικὴν, περιέχουσα ἑξήκοντα καὶ μισθὸν Μίλιον, ἢτοι Βήματα 1500. ἡ δὲ Βελγικὴ Λέγα περιέχει 2. Ἰταλικά Μίλια, καὶ 30. Λέγες ἕξσημα μιᾶς Μοίρας. οἱ Πέρσαι τὰ αὐτῶν Μέτρα, Παρασάγγας ἐκάλου, καὶ ἡ Παρασάγγη περιέχει Σπίθα 30. ἀγκαλιὰ καὶ αὐτὴ γὰρ ἦτον ἕτερος. ἡ χοῖνος τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, περιέχει Σταδίου 60. κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον 40. τὸ Πλέθρον περιέχει Πόδας 100. ὁ Δίαυλος Σταδίου δύο. ὁ Δόλιχος Σταδίου δώδεκα, καὶ ὁ Σταθμὸς, ὅς τις ἦτον τὸ μεγαλύτερον Μέτρον, περιέχει Μίλια 28. καὶ τὰ ἕξ.

Ὀκταστάδιον.
Μίλιον Γερμανικόν, Σηθητικόν, Νορβηγικόν.
Δανικόν, Ἀγγλικόν, Σκωτικόν.
Γερμανικόν, Πολωνικόν, Ρ'ουσσικόν.
Βῆς, Βόρες.
Σκανδικόν.
Λέγα Γαλλικὴ, Ἰσπανικὴ, Βελγικὴ.
Παρασάγγη.
Σχοῖνος.
Πλέθρον, Δίαυλος, Δόλιχος, Σταθμὸς.
Καταμέτρησης τῆς Γήνης Σφαίρας, ἢ τῆς γῆς.
Καταμέτρησης τῆς Γήνης Σφαίρας, ἢ τῆς γῆς.

Κ Ε Φ Α Δ Α Ι Ο Ν Ι .

Περὶ τῆς Καταμετρήσεως τῆς Γήνης Σφαίρας.

1 **Η** Καταμέτρησης τῆς Γήνης Σφαίρας, θεωρεῖται διχῶς, ἢ χητικῶς, ἢ ὑπολελυμένως. καὶ χητικῶς θεωρουμένη, πούτεσι παραβαλλομένη μάλιστα μὲ τὴν Ἀνωτάτην Σφαῖραν τοῦ Οὐρανοῦ, οὐδὲ μίαν αἰσθητὴν ποσότητα ἔχει. ἀλλ' οἷον διάλυ σημεῖου ἀμερῶς ὑπάρχει. ὑπολελυμένως δὲ, καὶ καθ' αὐτὴν θεωρουμένη, μετρεῖται ὡσαύτ' ὑπὸ τῶν Γεωμετρῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν Γεωγράφων. καὶ οἷον

Ε.Π.Δ. της Κ.τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ού μὲν Γεωμέτραι ὄχι μόνον τῶν Ἐπιφανείων αὐτῆς τῆς Σφαίρας καταμετροῦσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς Περιμέτρου τοῦ Μεγίστου Κύκλου ταύτης, καταλαμβάνουσι τὴν Ἡμιμέτρον, τὴν Διάμετρον, τὸ Κυρτὸν, καὶ Σπεριὸν ταύτης. οἱ δὲ Γεωγράφοι τῆς Ἐπιφανείας ταύτης ὀξετάζουσι, τὰς ἁρτάσεις τῶν τόπων, καὶ τὰ παραπλήσια. διότι εἰς κατάληψιν τῶν τοπικῶν ἁρτάσεων, δύο μάλιστα εἶναι ἀναγκαῖον τὰ ἠξέδραμον, ἀρῶν τὴν ἀναλογίαν τοῦ Μεγίστου Κύκλου τῆς Γῆς, καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς, ἀπὸ τὸν Μεγίστον Κύκλον τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῶν μερῶν ἐκείνου. β'. τὴν Ἀναμέτρησιν τῆς ἁρτάσεως τοῦ καθ' ἑαυτὸν ποιούτου μέρους τῆς Γῆς, ὅπου τῶν ὁποίων, τὸ ἀρῶν μᾶς τὸ παραδίδει ἡ Μαθηματικὴ, ἢ ἡ Ἀστρονομία, ἢ τῶν Ἀστρολάβων, καὶ ἄλλων Ἀστρονομικῶν Ὀργάνων. τὸ β', μᾶς τὸ διδάσκει ἡ Γεωμετρία. ἢ τῆς ὁποίας, μὲ Ὀδοιπορίας, ἢ τῆς Ἐπιπέδου, ἢ τῆς Θαλάσσης, γνωρίζομεν τὴν ποσότητα τοῦ τυχόντος μέρους τῆς Γῆς, ἀπὸ ἄλλο μέρος αὐτῆς ἀναφερόμενον.

2. Ἀλλὰ ἀπὸς κρείττονα σαφύειαν τύπων, ἴσῃον, ὅτι οἱ Γεωμέτραι διαιροῦσι καθεὶ Κύκλον, ὅσον Μεγίστον, ὅσον καὶ Ἐλάχιστον εἰς μέρη 360, τὰ ὅποια Μοίρας καλεῖται, καὶ καθεὶ Μοῖραν εἰς Λεπτὰ ἀρῶτα 60, καὶ καθεὶ Λεπτὸν ἀρῶτον, εἰς 60. δῶτερα, καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ 5'. ἢ δεκαδικῶν ἀρῶτων. ἢ τῆς λοιπῶν, ὁμῶς μὲ τὸ Γ' δῶρ λαμβανομένη, Σφαιρικὴ εἶναι, ὡς ἢ πολλῶν λόγων δείκνυται ὑπὸ τῶν Μαθηματικῶν. τῆς ὁποίας οἱ Γεωγράφοι ἀρῶτον μετροῦσι τὴν Περιμέτρον τοῦ Μεγίστου Κύκλου, εἴτα τὰς Περιμέτρους τῶν Παραλλήλων, ἢ τῶν αὐτῶν Μέρων τοῦ Μεγίστου Κύκλου. ὁμοίως καὶ τὸ πλάτος τῶν Ζωνῶν, καὶ Κλιμάτων, καὶ δύο τόπων ἀπ' ἀλλήλων ἀφισαμένων τὴν ἁρτάσιν, ὁμοίως τὸ μήκος καὶ πλάτος παντὸς Τόπου, καὶ Χώρας καὶ τὰ ὅμοια.

3. Ἐφ' αὐτοῖς λοιπὸν ἡ Περιμέτρος τῆς Μεγίστου Κύκλου τῆς Γῆνης Σφαίρας, εἰς Σταδίους, ἢ Μιλίους, τῶν ὁποίων τῶν ἀρῶν τὸ ὕψωμα τοῦ Πόλου, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἀποῦ ἴσαι, εἴτα ἀρχαίως καθ' ἀρῶτα ἁρῶτα μίλιον ὑπὸ τὸν Μεσημβρινὸν ἐκεῖνον τοῦ τόπου, ἀπὸς Βορείαν, ἢ ἀπὸς Νότον, ἕως ὅπου τὸ ὕψωμα τοῦ Πόλου ταπεινωθῆ, ἢ ἐγερθῆ μίαν Μοῖραν πλείον, ἢ μιστὴν. πελάγειον ἰδὲ πόσα Μίλια παρεμπίπτουσι μεταξὺ τῶν δύο τόπων καὶ ὅσα ἀρῶν, πόσα ἀπονέμονται εἰς μίαν

Μοῖραν. τὰ ὅποια ἀρῶτα καὶ πολυπλασιαστικὰς μὲ τὰς 360. Μοίρας, ὅλου τοῦ Μεγίστου Κύκλου, ἢ τῆς ἁρτάσεως τῆς Περιμέτρου αὐτοῦ, μετρηθεῖσαν εἰς Μιλίους. μὲ ἑαυτὸν τὸν τρόπον, καὶ μὲ ἄλλους πολλούς, ἐγνώθη πολλάκις εἰς μίαν Μοῖραν τοῦ Μεγίστου Κύκλου τῆς Γῆνης Σφαίρας, καὶ συσσοιχοῦσι Μίλια Ἰταλικά 60. ἢτοι εἰς εἰς Λεπτὸν τῆς αὐτῆς Μοῖρας, εἰς Μίλιον, ἢ Βήματα Γεωμετρικά 1000. καὶ οὕτως εἶναι ἡ Περιμέτρος τοῦ Μεγίστου Κύκλου τοῦ εἰς τῆς Γῆνης Σφαίρας, Μιλίων Ἰταλικῶν 21600. ἢ δὲ Διάμετρος αὐτοῦ, συναγεται εἰς τῆς Περιμέτρου, καὶ εἶναι Μιλίων 6872. καὶ ἡ Ἡμιμέτρος 3436. κατὰ τοὺς Γεωμέτρους, τούτοις ὅσον ἁρτάσιμα εἶναι ὅπου τῆς Ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἕως τοῦ Κέντρου αὐτῆς. ἐκ τῶν ῥηθέντων λοιπὸν ῥαδίως δυνάσται τὰ διορίσθαι εἰς Μίλια, τὸ πλάτος τῶν Ζωνῶν, καὶ παντὸς οὔτινος ἀλλ' ἑαυτοῦ Τόπου. ὁμοίως καὶ τὴν ἁρτάσιν παντὸς οὔτινος Παραλλήλου ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινῶ.

4. Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινῶ, ὅσον ἀπὸς τὸν Βόρειον Πόλον, ὅσον καὶ ἀπὸς τὸν Νότιον, εἶναι ὁμοίως τὰ παρεμπίπτουσι ἀναρῶτα Παραλλήλοι. διότι καθεὶ τόπος ἀφισαμένους τοῦ Ἰσημερινῶ, ἔχει τὸν ἑαυτοῦ Παράλληλον, μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπ' αὐτοῦ ἀφισαμένους, οἱ ὅποιοι Παραλλήλοι ἢ τὸ σφαιροειδὲς τῆς Γῆς, ὅσον μᾶλλον ἔμακρύνονται τῶν Ἰσημερινῶ, ὅσον σμικρύνονται. καὶ ἀδύνατον εἶναι, καὶ ἀρῶτα ἀνάμεικτον ἴσοι, μὲ ὅλον ὅπου διαιροῦνται ἅπαντες εἰς 360. Μοίρας, παραπλήσιως μὲ τὸν Ἰσημερινὸν, ἐλάσσονας ὁμῶς τῶν Μοιρῶν τοῦ Ἰσημερινῶ. τὰς ὁποίας ἢ τὰ ἀποτελείσασιν ἀνάλογος εἰς τῆς αὐτῆς Μιλίους, ἢ Σταδίων μὲ τῆς Μοίρας τοῦ Ἰσημερινῶ, Κανόνιον ἀπεργάζονται οἱ Γεωγράφοι ἢ τῶν Τριγωνομετρικῶν Ἀναλογισμῶν, εἰς τὸ ὅποιον ἀρῶτα εἰσάγονται τὰ ἀνάλογα μέτρα τῶν Παραλλήλων, ὡς καὶ παρῶν εἰρηται. εἰς αὐτοῖς προσέτι εἰρηται, καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀρῶτα εἰσάγονται ἀρῶτα ἀρῶτων Τόπων, καὶ Πόλεων ἁρτάσεις. ἢ τῶν πρὸς αὐτῶν οὐδὲν λέγομεν, ἀλλὰ μόνον τὰ ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα ἢ καθεὶ Ἀρχαίως.

Μοίρας, ἢ τῆς Κύκλου.

ἢ τῶν ἁρῶτων εἰς ἀρῶτα εἰρηται ἢ τῆς Μοίρας τοῦ Μεγίστου Κύκλου

Παράλληλοι ἀρῶτα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν . Ι Α ' .

Περί τῆς Γεωγραφικῆς Καταγραφῆς τῆς Γήινης Σφαίρας.

Η Γήινη Σφαῖρα παριστάνεται καταγεγραμμένη ὑπὸ τῆς Γεωγραφῶν, ἢ εἰς Σφαῖραν, ἢ τοῖς Γλόμπου, ἢ εἰς Χάρτιν, ἢ Ἐπίπεδον Πίνακα. Ἐκ τῶν Γλόμπου κρεῖττον παριστάνεται, παρά τῆς τῶν Ἐπιπέδων Πινάκων ὡσὺν ὅτι ὁ Γλόμπος, ἔχει τὸ σφρογγύλον, καὶ σφαιρικὸν σχῆμα, ἰδιαίτερον μιμνῆται τὸ σφαιροτύπον, τοῦ ὁποίου τὰ μέρη, ἢ ἰσωπερικὰ εἶναι, ἢ ἑξωπερικὰ, καὶ περὶ τὸν Πόλον περιβεβλημένα. καὶ τὰ μετ' ἰσωπερικὰ αὐτῶν μέρη, εἶναι ὁ Ἰσημερινός, ἢ Ἐκλειπτικὴ, οἱ Τροπικοὶ, οἱ Παράλληλοι, οἱ Μισσημβρινοὶ, οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Γῆς, τῆς Θαλάσσης, τῶν Ποταμῶν, τῶν Ὄρων, καὶ τῶν ὁμοίων, τὰ ὀνόματα τῶν Ἐπαρχιῶν, τῶν Βασιλείων, τῶν Θαλασσῶν, τῶν ἑξαίρετων Πόλεων, καταγεγραμμένων ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις, κατὰ τὸ ἀρμόζον μῆκος, καὶ πλάτος αὐτῶν, καὶ τὰ ἐξῆς. τὰ δὲ ἑξωπερικὰ εἶναι ἡ βᾶσις τοῦ Γλόμπου, μετ' ἑνὶ Μαγνητικῷ Πυξίδα, ὁ Ὀρίζων εἰς Μοίρας διηρημένος, καὶ ὁ Ζωδιακός, κεκοσμημένος μετ' ἑνὶ Ζώδιον, καὶ μετ' ὀνόματα αὐτῶν, ὡσπερ καὶ μετ' ἑνὶ Μηνῶν, καὶ τῶν Ἀνέμων. ὁ Ὀριζήλκειος Μισσημβρινός εἰς Μοίρας διηρημένος, καὶ εἰς τὸν Ἀΐωνα τοῦ Γλόμπου περιβεβλημένος, ὁ Κύκλος τῶν ὠρῶν μετ' ὁ δεικτικὸν προσκεκωλυμένος εἰς τὸν Μισσημβρινόν, τὸ Τεταρτημόριον τῆς Ἰσότητος, τὸ ὁποῖον χρῆσιν ἔχει εἰς τὸν Ἀστρονομικὸν Γλόμπου, παρά εἰς τὸν Γεωγραφικὸν καὶ τὰ ἐξῆς. τίνα τρόπον σχεδιάζεται, ἐν ἄλλοις ζητεῖ.

2 Διὰ τὴν γνώσεως λοιπὸν εἰς τὸν Τόπον, ἢ εἰς τὴν Πόλιν, ὅπου θέλει σκοπεῖν, ποίας Ἐπαρχίας, καὶ τόπου τῆς Γήινης Σφαίρας ἔχεις πρὸς Ἀνατολὰς, Δυσμὰς, Ἀρκτον, καὶ Μισσημβριῶν, πρὸς ποῖον μέρος τοῦ Κόσμου θέλει εἶσαι ἢ ὁδὸς σου, ἔχου τὴν φθᾶσιν εἰς ἄλλον τόπον, ὅπου θέλεις. τίνα χῆσιν (τῶν λόγων πρὸ τῶν μερῶν τοῦ Κόσμου) ἔχουσιν οἱ ἄλλοι τόποι, πρὸς τὸν ἰδικόν σου, ἢ ἀνάμεσον τους, ποῖαι Ἐπαρχίαι εἶναι Ἀνατολικώτεραι, ἢ Δυτικώτεραι τῆς ἰδικῆς σου, καὶ ποῖαι κείνται εἰς τὰ δεξιὰ, ἢ ἀριστερὰ, καὶ τὰ λοιπὰ. ἔγειρον τὸν Πόλον τῆς Σφαίρας, ἢ τοῦ Γλόμπου, ἐπάνω

τοῦ Ὀρίζοντος, καθὼς ὁ τόπος ζητεῖ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶσαι, καὶ τὸν αὐτὸν Πόλον, ἔχου τῆς Μαγνητικῆς Πυξίδος, κατὰ τὸν Μισσημβρινόν τὸν σφαιροπικῶν Σφαίρας, ἴσασον κατὰ τὸν Πόλον τοῦ Κόσμου, ἐγειρόμενον αὐτῶν τοῦ Ὀρίζοντος τοῦ ἰδικοῦ σου τόπου. καὶ πλάττω τὸν Τόπον σου, αὐτῶν γεγραμμένος εἰς τὴν Σφαῖραν, πρὸς τὸν Μισσημβρινόν αὐτοῦ προσάρμωσον, οὕτως, ὡς περὶ νὰ ἐπέχη τὸ κατὰ κορυφὴν τῆς Σφαίρας, καὶ πάντοθεν νὰ ἀφίσταται τῷ Ὀρίζοντος, τῆς Σφαίρας, 90. Μοίρας, καὶ τὰ λοιπὰ.

3 Οἱ δὲ Γεωγραφικοὶ Πίνακες, τοὺς ὁποίους καὶ Χάρτας, καὶ Μάππας καλοῦσι λατινικῶς, ἐν εἶναι ἄλλο, παρά μία ἔχει τῆς Σφαίρας, καθ' ἑνὴν ἢ Ἐπιφανείαν αὐτῆς, καὶ τῶν αὐτῆς μερῶν περικῶν ἐν ἐπιπέδῳ καταγράφεται. καὶ καθὼς ἡ ἔχει τῆς Σφαίρας, ἄλλη εἶναι ὀλική, ἢ ὅποια ἰδίως Γεωγραφία λέγεται, καὶ ἄλλη μερικὴ, ὅποια εἶναι ἡ Χωρογραφία, καὶ ἄλλη μερικώτερα, ἢ ὅποια Τοπογραφία καλεῖται, ἔστι καὶ τῶν Πινάκων, ἄλλοι εἶναι ὀλικοὶ, ἄλλοι μερικοὶ, καὶ ἄλλοι μερικώτεροι. τῶν δὲ ὀλικῶν Πινάκων, ἄλλοι γράφονται σφαιροειδεῖς, οἱ ὁποῖοι κρεῖττον τὴν Ἐπιφανείαν τῆς Σφαίρας ἐμφαίνουσιν, διηρημένῳ εἰς δύο Ἡμισφαίρια, ἄλλοι εἰς σχῆμα καρδίας ἀνθρωπίνης, ἄλλοι ἐν πετραγαίῳ σχήματι, καὶ ἄλλοι ἄλλως.

4 Πρῶτον εἰς τοὺς ὀλικούς Πίνακας, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ Γεωγραφικὸν ἔχει σχῆμα, (ὡσπερ καὶ εἰς τοὺς μερικούς ὅπερ σωρίζεται ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν Κύκλων, καὶ τῶν Διαγραμμάτων τῶν τόπων, καὶ τὰ λοιπὰ. οἱ Γεωγραφικοὶ Κύκλοι εἶναι οἱ αὐτοὶ ἑκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐξηγῶνται εἰς τὴν Σφαῖραν, ὡς εἶρηται. οἶον. α. ὁ Ἰσημερινός, καὶ οἱ αὐτοῦ Παράλληλοι. ὁ Ἰσημερινός ἐκτείνεται κατ' ὀρθῶν γραμμῶν, καὶ εἰς τὰ δύο προσώπια τοῦ Πίνακος, ὀλικῶν αὐτοῦ ὄντος. καὶ διαιρεῖται εἰς Λήμματα, (τὰ ἑποῖα σημαίνουσιν τὰς Μοίρας 180. τὸ ἐν μέρος τοῦ Πίνακος ἔχον, καὶ ἄλλας τοσαύτας τὸ ἕτερον, ἀρχαίως ὅμως, ἐκεί ὅπου πλεονεῖ τὸ ἐν μέρος, ἀρχεται τὸ ἕτερον. β. ὁ α. Μισσημβρινός, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν δαπερεύοντες. περιζώνουσιν ὁ Μισσημβρινός τὴν ἑκάστην ἀφίδα ἑκατέρου προσώπου τοῦ Πίνακος, οὕτως, ὡς φαίνονται δύο Μισσημβρινοὶ, οἱ ὁποῖοι ἀφίπει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς νὰ λαμβάνονται. γ. ἡ δὲ καὶ ὁ Πίναξ ἐν εἶναι σφρογγύλος, ἀλλὰ πετραγαῖος, τῶν

Μετ' ἑνὶ Γλόμπου

Ἐξωπερικὰ

Ὁδὸς τοῦ Γλόμπου

Πίνακες Γεωγραφικοὶ Χάρτες Μάππαι

Γεωγραφία Χωρογραφία Τοπογραφία

Πίνακες Ὀλικοὶ

Γεωμετρικὴ Παράλληλοι

Γ ο Με

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ὁ Μεσημβρινὸς κατ' ἄσκειαν Γραμμὴν ἐκτείνεται, οἱ δὲ πέραστές Μεσημβρινοὶ ἐν τῷ Γεωγραφικῷ Πίνακι γράφοντο κυρταὶ γραμμαὶ, ὡσαύτ' Ἡμισυκλίων, μεταξὺ τοῦ πρώτου Μεσημβρινοῦ, καὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐν ἑσσηματι δέκα Μοιρῶν, ἕκαστος αὐτῶν πρὸς ἑκάστηρον Πόλον ἐξαγόμενος. οἱ ὅποιοι μόνον εἰς τοὺς τρογγύλους Πίνακας ἀνήκουσιν, εἰς δὲ τὸς Τετραγώνους ἕδαμῶς. τρίτος θεωρεῖται ὁ Ζωνδακός, ὃς τις τίθεται μᾶλλον καλλωπισμοῦ χάριν, ἢ πρὸς χρίσιν, ὑπὸ Ἀνατολῶν ἐπὶ Δυσμᾶς πλαγίως γραφόμενος, καὶ δείκνυσι μόνον τοὺς τόπους, εἰς τὸς ὁποίους ὁ Ἡλιος γίνεται ποτὲ κατὰ κορυφῶν. δ'. πρὸς γράφονται οἱ Τροπικοὶ, καὶ οἱ Παράλληλοι, δέκα Μοίρας ἀπ' ἀλλήλων ἀφισάμενοι, πάντες ὑπὸ Δυσμῶν ἐπ' Ἀνατολᾶς ἐκτεινόμενοι. καὶ τελευταῖον οἱ περὶ τοὺς Πόλους δύο Κύκλοι. πρὸς τοῦτοις ταῖς πύρατα τῶν Ἐπαρχιῶν σημαδύοντο μὲν σιγμᾶς, καὶ μὲν ἕξορα χρώματα γράφονται. αἱ Πόλεις σημαίνονται μὲν Πύργους, καὶ ἑκάστη μὲν τὸ ἴδιόν της ὄνομα. ὁμοίως χαρακτηρίζονται καὶ πάντα τὰ ἄλλα, οἷον οἱ ἀμμάδεις τόποι μὲν πολλὰς ἀνεμεμιγμένης σιγμᾶς, μὲν τὰ ὀνόματά τους. τὰ Πελάγη, αἱ Νῆσοι, οἱ Ποταμοὶ. τὰ δὲ ὄρη, οἱ Δρυμοὶ, καὶ τὰ παραπλήσια, δι' ὁμοίων Σχημάτων. καὶ τὰ λοιπὰ.

5 Εἰς τοὺς ὀλικούς Γεωγραφικούς Πίνακας, εὐρίσκονται τέσσαρα, ἢ πρὸς τὴν ἀεὶ δμῶν, ὑπὸ τοῦς ὁποίους ἄλλοι δείκνυσι τὰς Μοίρας τῶν Μήκων, ὁποῖοι εἰσὶν οἱ ἐν τῷ Ἰσημερινοῦ γραφόμενοι. ἄλλοι τὰς Μοίρας τοῦ Πλάτους, ὁποῖοι εἰσὶν, οἱ ἐν τῷ πρώτῳ Μεσημβρινοῦ χαρακτηρίζονται. ἄλλοι δὲ τῶν ὁποίων γινώσκοντες, μέσα εἰς ποῖον Κλίμα τῶν Παλαιῶν, ποῖαι Ἐπαρχίαι καὶ Τόποι εὐρίσκονται, καὶ πόσων ὡρῶν εἶναι ἡ μεγίστη ἡμέρα ἐν ἑκάστῳ Κλίματι, ὑπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ μέχρι τοῦ Πολικῆς Κύκλου, ἢ πόσον καιρὸν γίνεται κατασυνήχαιαν ἡμέρα, ἢ νύκτα ὑπὸ τῷ Πολικῆς Κύκλου, μέχρι τοῦ Πόλου. καὶ οὕτοι οἱ ἀεὶ δμοὶ προσγράφονται εἰς τὰ περιθώρια, ἢ πλάγας τῶν Πινάκων. καὶ ἄλλοι ἀεὶ δμοὶ τελευταῖον σημαίνουσι πόσα Μίλια συσοιχοῦσι μὲν κατὰ Μοίρας τῶν Παράλληλων, οἱ ὁποῖοι ἀντικρὺ αὐτῶν τῶν Παράλληλων σημειοῦνται, καὶ ἄλλοι παραπλήσιοι.

6 Ἐξω ἀπ' αὐτὰς τὰς ἀνεγκαιᾶς ἕξογραφας, προσίδονται ἀκόμη καὶ ἕτερα ἐκ ἀναγκαῖα διαγράμματα, οἷον εἰπεῖν, πτώων, ἰχθύων,

νηῶν, Ζώων, καὶ τὰ λοιπὰ. πρὸς τε ἡδονῆν τῆς ὁράσεως, καὶ εἰς σημεῖον, ὅτι τοιαῦτα εἶδη εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους εὐρίσκονται, καὶ εἰς τὰς ἄκρας αὐτῶν τῶν Πινάκων, πολλὰς γεφουσίαι εἶδη, καὶ φορίματα ἕξοφρων Ἐθνῶν, σημαίνοντες μὲν αὐτὰ, ἐκεῖνα ὅπου εἶναι εἰς χθῆσιν, καὶ πολιτεύονται εἰς ἐκείνας τὰς τόπους.

7 Εἰς τοὺς ὀλικούς Πίνακας, πρέπει νὰ θεωροῦμεν τὸν Ἀρκτικὸν Πόλον, ἔχοντες τὴν μετὰ δεξιᾶν χεῖρα πρὸς τὸν παλαιὸν Κόσμον, τὴν δὲ ἀριστερὰ πρὸς τὸν νέον, καὶ εἰς ἐτούτους σοχαζόμεθα, ἀπὸ τῶν ἀρχικῶν μέρη τοῦ Κόσμου. εἴτα θεωροῦμεν ποῖαι Ἐπαρχίαι εἶναι ἐδῶθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τὸν Ἀρκτικὸν Πόλον, καλούμεναι Βόρειαι, καὶ ποῖαι εἶναι ἐκεῖθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ, πρὸς τὸν Ἀνταρτικὸν Πόλον, καλούμεναι Νότιαι. ποῖαι πρὸς τὰ δεξιά τοῦ πρώτου Μεσημβρινοῦ, καὶ ποῖαι πρὸς τὰ ἀριστερὰ. ὁμοίως ποῖαι τῷ λόγῳ τῆς ἡμετέρας Ἐπαρχίας, ἢ τοῦ Τόπου, εἶναι Ἀνατολικώτεραι, ἢ Δυτικώτεραι, Βορειότεραι, ἢ Νοτιώτεραι. εἴτα ὑπὸ ποῖαν Ζώνην κεῖται καθεὶ Ἐπαρχία, καὶ τόπος, καὶ ὑπὸ ποῖον Κλίμα τῶν παλαιῶν, ἢ τῶν μεταγενεστέρων. καὶ τὸ Πλάτος ἔχει Βόρειον, ἢ Νότιον, καὶ τὸ Μῆκος παραπάντα, πότε ἔχει Θέρος, ἢ Χειμῶνα, καὶ πόσον ἔχει τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν ὁποῖοσῦ καιρῷ τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ πότε τὸν Ἡλίον ἔχει κατὰ κορυφῶν, καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως καὶ πόσα Μίλια περιέχει Ἐπαρχία τις κατὰ τὸ Μῆκος, κατὰ τὸ Πλάτος, καὶ τὴν Περιμετρον, καὶ πόσον ἀνάμισθόν της ἀπέχουσι δύο, ἢ καὶ περισσότεροι τόποι, καὶ τελευταῖον, ποῖοι εἶναι Ἀντικτικοὶ, Περίοικοι, Ἀντίποδες, Ἀστικοὶ, Ἀμφίσκοιοι, Ἐπρόσκοιοι. Περίσκοιοι, καὶ ἄλλα παραπλήσια.

8 Οἱ δὲ μερικοὶ Πίνακες διττοὶ εἶναι, ἄλλοι μείζοντες, καὶ ἄλλοι ἐλάσσοντες. καὶ μείζοντες εἶναι ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους μείζονα μέρη τῆς Γῆς ἐντυπωῦνται, οἷον ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Λιβύη, καὶ ἡ Ἀμερικῆ. ἐλάσσοντες δὲ, εἰς τοὺς ὁποίους Ἐπαρχίαι τινὲς μόνον χαρακτηρίζονται, οἷον ἡ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Γαλλία, καὶ τὰ λοιπὰ. τόσον εἰς τοὺς μείζονας, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἐλάσσονας ζητεῖται τὸ ἀναγκαῖον Γεωγραφικὸν ἕξογραμμα, οἷον τῶν Κύκλων, τῆς Σκάλας τῶν Μιλιῶν, τῶν τόπων, καὶ τὰ ἐξῆς. ἀλλὰ πρέπει νὰ ἠξάρωμεν, ὅτι οἱ μείζοντες Κύκλοι, ὁ Ἰσημερινὸς δηλαδὴ, καὶ ὁ Μεσημβρινὸς, εἰς τὸν Πίνακα τῆς Εὐρώπης

Θικεῖαι τῶν Πινάκων.

Μικροὶ Πίνακες.

Ε. Π. Δ. τῆς Κ. τ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

δὲν γράφονται . διότι οὐδεὶς Τόπος εἶναι εἰς τὴν
 Εὐρώπῳ , δεικνόμενος ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν ,
 ὡς οὐδὲ ὑπὸ τὸν πρῶτον Μισσημβρινόν , ἀλλ'
 ἀντὶς αὐτῶν τίθενται γραμμαὶ αἰάλογοι , διη-
 ρησῖαι εἰς Μοίρας , ὡς οὐτοι , ἃς τῶν
 ἐποίων δεικνόμεν τὰ Μῆκος , καὶ τὰ Πλάτος τῶν
 τόπων , καὶ γράφονται εἰς τὰς ἄκρας τοῦ Πίνα-
 κος , τοῦ μετὰ Ἰσημερινού , ἀπ' ἀποκείνου ὑπὸ
 Δυσμῶν ἐπ' Ἀνατολᾶς , καὶ καλοῦνται Σκά-
 λα τοῦ Μῆκος καὶ Γραμμαὶ ἀναρχόμεναι καὶ
 καταρχόμεναι . μετὰ αὐτὰς σημειοῦνται καὶ ἄλλαι
 τινὲς λεπτότεραι , εἰς μερικὸς Πίνακας , ἐπί-
 σης ἀλλήλων ἀρίσταναι , παριστάουσιν τὴν
 Παραλλήλους τοῦ Ἰσημερινού . αἱ δὲ αἰάλογοι
 Γραμμαὶ τοῦ Μισσημβρινού , γράφονται ἐν ἑκα-
 τέρῳ ἄκρῳ τοῦ πίνακος , τῆ διξίᾳ δηλαδὴ καὶ
 τῆ ἀριστερᾷ , ὑπὸ Βορείως ἐπὶ Νότον , διηρημέ-
 ναι εἰς Μοίρας , καὶ ἀειθμούς , καὶ δι' αὐτῶν γι-
 νώσκμεν τὸ Πλάτος τοῦ τόπου , καὶ τὸ ὕψωμα
 τοῦ Πόλου , τὰ ὅποια αἰάμισόν τινεσ παύτως ἴσα
 εἶναι . οἱ δὲ λοιποὶ Μισσημβρινοὶ ἐκτίθενται
 ἃς λεπτοτέρων γραμμῶν , αἱ τινὲς εἰς τινὰς
 Πίνακας , ἐπίσης ἀρίσταναι τοῦ πρώτου Μι-
 σσημβρινού , εἰς ἄλλους δὲ συγχλίνουσι πρὸς
 τὸν Πόλον , καὶ τὰ ἕξῃς . εἰς δὲ τοὺς ἄλλους Πίνα-
 κας , τῶν ὁποίων οἱ τόποι ὑπόκεινται ὑπὸ τὸν
 Ἰσημερινόν . ὡς οὐ καὶ ὑπὸ τὸν πρῶτον Μισσημ-
 βρινόν , οὐδὲ αἰαλόγων γραμμῶν , ἀλλ' αὐτοὶ
 ὡς οὐ καὶ εἰς τοὺς ὀλικούς Πίνακας γράφονται .
 ὁ δὲ Τροπικὸς , καὶ οἱ Πολικοὶ , εἰς ἐκείνους
 μόνον τὸς Πίνακας γράφονται , τῶν ὁποίων οἱ
 Τόποι ὑπ' αὐτῶν δεικνύονται .

9 . Σωμῆθίζουσιν εἰς τοὺς πλεονατοτέρους Πί-
 νακας , τὰ προσγράψουσι τὴν Σκάλαν τῶν Μι-
 λίων , σημαίνοντες μὲ τὸν ἴδιόν τινεσ τίτλον ,
 ἢ ὅποια ἦτοι ἀπλῆ εἶναι , περιέχουσα ἐνὸς μό-
 νου Ἐθνους Μίλια , ἢ σωμῆθιτος , περιέχου-
 σα Μίλια ἑσφόρων Ἐθνῶν , ὅχι δι' ἄλλο ,
 ἀλλ' ἵνα δι' αὐτῆσ διώωνται πρὸς ἄλληλα τὰ Μί-
 λια μετατρέφονται . καὶ ἃς τὰ μετροῦσι τὰ ἑσ-
 γήματα τῶν τόπων μετὰ ἑσφόρα Μίλια , εἰς με-
 ρικὸς Πίνακας προσίθονται ἀκόμη εἰς τὴν
 πλάταν , πλησίον τῶν αἰαλόγων γραμμῶν τῶν
 πρώτου Μισσημβρινῶ , ἀριθμῶν , οἱ ὅποιοι ἐκ-
 θέσει τὴν πᾶξιν τῶν Κλιμάτων . τὸ μῆκος τῶν
 ἡμερῶν , καὶ τῶν νυκτῶν , καὶ τὰ ἕξῃς .

10 . Εἰς τοὺς μερικὸς Πίνακας , ὡς οὐ καὶ εἰς
 τοὺς ὀλικούς , προσίθεται ἀκόμη καὶ ἡ Ναυτι-
 κὴ Πυξίς , δι' ἧσ γινώσκονται ὀρθῶς τὰ μέρη
 τοῦ Κόσμου . ἀκόμη καὶ αἱ Ναυτικαὶ Γραμμαὶ ,

ἦτοι οἱ Ρ' ομβοὶ . παρὰ ταῦτα ἔχουσιν οἱ μερι-
 κοὶ Πίνακας , καὶ τὰ οὐκ αἰαγνητὰ Διαγράμμα-
 τα , Νηῶν δηλαδὴ , Ἰχθύων , Ζώων ἑσφόρων ,
 Καρπῶν , καὶ Ἀνθρώπων . δι' ὧν τὰ ἦθῃ , καὶ
 ὅσα ἐκεῖ φρωπερῶσι γινώσκονται . ὅσα δὲ
 εἰς αὐτοὺς χαρακτηρίζονται , ἀλλὰ μετὰ Σταυρῶν
 σημειοῦνται , οἷον αἱ Ἐπισκοπαὶ , ἀλλὰ μετὰ
 Ἀστεικούς , οἷον αἱ Ἀκαδημίαι , ἀλλὰ μετὰ
 Πύργους , οἷον αἱ Πόλεις , καὶ ἄλλα ἃς τῶν γι-
 γραμμένων ὀνομάτων . καὶ ἄλλα ἄλλως , καθὼς
 φανῆ τῶ Γραφίως .

11 . Τίνα ἔσπον ἑσγράφονται οἱ ὀλικοὶ Πί-
 νακας , καὶ οἱ μερικὸι , ἐν ἄλλοις ζήτει . τοῦ-
 το μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος λέγω , ὅτι εἰς τὴν
 κατασκευῆν τῶν Γεωγραφικῶν Πινάκων , τρία
 ἀρίτεια μάλιστα τὰ σοχαζώμεθα , ἀ' ἵνα ὅλοι
 οἱ τόποι ἔχουσι πρὸς τοὺς ἑσχειρίτους αὐτῶν Κύ-
 κλους , τὸν Ἰσημερινόν δηλαδὴ , τὴν Παρα-
 λλήλους , ἔ τὸς Μισσημβρινῶς , ποιαύτῳ θέ-
 σιν , καὶ ἑσφασιν , ὅποιαν ἔχουσι πρὸς αὐτῶς
 ἐν αὐτῇ τῇ Σφαίρῃ τῆσ Γῆσ , β' . ἵνα φυλάττω-
 σιν εἰς τὸς Πίνακας , τὰ μεγέθη ἐκάσῃσ Ἐπαρ-
 χίας , ἐκεῖνῳ τὴν αἰαλογίαν , τὴν ὁποίαν
 ἔχουσιν εἰς τὴν Γῆν . γ' . ἵνα οἱ τόποι πρὸς ἄλ-
 λήλους τὴν αὐτῶν ἑσφασιν φυλάττωσι , τὴν
 ὁποίαν ἔχουσι καὶ εἰς τὴν Γῆν . τὸ ἀ' γίνεται ,
 ἵνα οἱ Πίνακας κατασκευαθῶσι κατὰ τὰ μῆ-
 κη , καὶ πλάτη τῶν Τόπων , ὡς οὐ τὸ β' . καὶ
 τρίτον , δι' ἄλλων τινῶν μεθόδων , καὶ ἔσπουσ
 καὶ τὰ ἕξῃς .

12 . Ἡ χρῆσις τῶν Γεωγραφικῶν Πινάκων συ-
 νίσταται μάλιστα ἐν τούτοις , ἀ' . τὰ δεικνύμεν
 τὸ μῆκος , καὶ πλάτος τῶν τόπων , καὶ εἰς μετὰ
 τοὺς ὀλικούς Πίνακας τοὺς Σφαιρικούς , ὁ ἑσ
 τοῦ τόπου διερχόμενος Παράλληλος δεικνύσει
 τὸ πλάτος , ὁ δὲ Μισσημβρινὸς τὸ μῆκος . εἰ δὲ
 καὶ ἃς τοῦ τόπου ἢ διερχονται , ἑσκαχθήτωσαν
 τῇ λυσιπλείᾳ τοῦ ἑσβήτου μετὰ γραμμαῖσ νοπ-
 ταῖσ . εἰς δὲ τοὺς ἑσδυγράμμους Πίνακας ,
 τὸσον ὀλικούς , ὅσον καὶ μερικὸς , ἃς ἐκταθῆ
 κανῶν . ἢ μετὰ τὸν τοῦ διξίῃ ἑσάτω Μισσημ-
 βρινῶ πρὸς τὸν ἀριστερὸν ἑσχατον , ὁ ὁποῖος ἃς
 ἀπεράσῃ ἃς τοῦ τόπου , καὶ παράλληλος ἃς
 νομιθῆ ἑκατέρῳ Παράλλῃλῳ . καὶ ὁ ἐν τῇ ἄ-
 κρᾳ ἀριθμῶν , τὸ θέλει φανερῶσει . εἰ δὲ διὰ
 τοῦ αὐτοῦ τόπου , καὶ διὰ τῶν ἄκρων Παράλλῃ-
 λων ἐκτείνῃ τὸν μετῶν , ἢ τὸν καθόνα κατὰ κά-
 θετον , οἱ προδγγραμμένοι ἀριθμοὶ θέλει-
 σιν δείξει τὸ μῆκος . β' . ὁμοίως τὴν ἑσφασιν
 τῶν τόπων εἰς Μοίρας , καὶ Μίλια τὰ δεικνύ-
 μεν .

Λουσιλία
 τῆσ Πλάτων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΝ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
 ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΛΟΓΟΣ
 ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Κ. Τ. ΠΙΝΑΚΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
 ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ
 ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Κ. Τ. ΠΙΝΑΚΩΝ

μεν. ἢ εἰς μὲν τὸς Πίνακας τῶν σμικρῶν Ἐπαρχιῶν, τὸς σιμισαμικούς ἐκ Γραμμῶν Ὀρειῶν, ἢ Παραλλήλων ὀρεισκόμων ἢ περιεχομένου ἄξιασιν μεταξύ δύο Τόπων, προσαρμόζοντες ἢ εἰς τὸ πόδα τῶν ἄξιασιν εἰς ἢ εἰς τὸν ἴσον, ἢ τὸν ἕτερον πόδα, εἰς τὸν ἄλλον τόπον. εἶτα θέτομεν τὸν ἄξιασιν ἀπαρασαλδύτως κατὰ τὸ αὐτὸ χάσμα, εἰς τὴν Σκάλαν τῶν Μιλίων, εἰς τὴν ὁποίαν φανερῶνται ἢ ἄξιασιν. εἰ δὲ τὸ μεταξὺ ἄξιασμα τῶν Τόπων εἶναι μεγαλύτερον τῆς Σκάλας, διπλασιάζεται ἢ Σκάλα, καὶ τὰ λοιπὰ εἰς ἐκείνους δὲ τὸς Πίνακας, ὅπως δὲν ἄλλοθεν ἢ τῶν αὐτῶν ἀράξιν, προχωρῶμεν ἄξιασιν ἀκλύσει τῶν Σφαιρικῶν Τριγώνων, καὶ τὰ ἐξῆς τίνα δὲ τρόπον τὸ ὕψωμα, ἢ θέσις τοῦ Τόπου τῶν λόγων τῶν Κλιμάτων, καὶ τῶν Μερῶν τῆς Κόσμου, καὶ τὰ λοιπὰ ὀρεισκονται, εἰρηται ἀνωτέρω, καὶ εἰς ἄλλοις.

Κ Ε Φ Α Λ Ι Ο Ν . Ι Β ' .

Περί τῆς Περιγραφῆς τῶν ἄξιασιν Μερῶν τῆς Γῆς.

Η Γῆνη Σφαῖρα (τὸ ὁποῖα τὴν ὑπὸ τύπωσιν εἰς τεχνηταῖς Σφαίραις, καὶ ἐν Πίναξιν ἐπιπέδοις, καὶ Χάρταις γινόμενον, ὡς εἰς συντόμῳ ἀνωτέρω εἶπαμεν) φανερὸν εἶναι, ὅτι σιμισαταται ἐκ δύο βαρέων Στοιχείων, τοῦ Ἰσάτος δηλαδὴ, καὶ τῆς Γῆς, τὰ ὁποῖα σιμισαόμενα ὑπὸ ἀλλήλων, καὶ ἄξιασιν σιμισαόμενα, Μέρη ἀποτελοῦσι, τὸν τῆς Γῆς, ὅσον καὶ τοῦ Ἰσάτος, ἄξιασιν χημάτων. διότι ἀρχαῖα καὶ ἢ Γῆ ὀλοσρόγυλος εἰς ἀρχῇ γέγονε, καὶ Σφαιρικῇ, πανταχοῦ κεκαλυμμένη ὑπὸ τῆς φερομένην Ἰσάτων, ὡς εἰρηται Κεφαλαίω, β'. καὶ ὑπὸ αὐτῶν τῶν ἄξιασιν ἐχηματισμένων Μερῶν τῆς Γῆς, ἄξιασιν Μέρη καὶ τῆς Θαλάσσης γίνονται, ὡς εἰς τῶν ἐξῆς Κεφαλαίω ρηθῆσεται. ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ λέγομεν μόνον ἐκεῖνα, ὅπου ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γαῖαν, τὰ ὁποῖα διαρροῦνται εἰς Σπειρίας ἢ πὶ Ζηράς, εἰς Νήσους, Χερσονήσους, Σκόπελα, Ἰσάτους, Ἀκρωτήρια, καὶ τὰ ὅμοια.

2 Σπειρία λοιπὸν. (καθὼς σιμισαίζομεν εἰς λέγωμεν) εἶναι εἰς μὲν μεγάλο μέρος τῆς γῆς, τὸ ἴσῳ δὲν τίμνεται ὑπὸ τῶν Ἰσάτων, καὶ τίποτα εἶναι δύο μόνον μέρη, ὁ παλαιὸς δηλαδὴ Κόσμος, καὶ ὁ νέος, ἢτοι ἢ ἀμερικῇ. ταύτης

τῆς σπειρίας, τὸ μὲν εἰς τὸ χαῦνον, καὶ καλεῖται Βῶλος, τὸ δὲ σπειρὸν, καὶ καλεῖται Δίδος. ὅς τις διαίρεται εἰς κοινὸν Δίδος, καὶ λέγεται ἀρσενικῶς, καὶ εἰς πολῦτιμον, καὶ προφίρεται θηλυκῶς.

3 Νῆσος εἶναι εἰς μὲν τῆς Γῆς, κύκλοσθε περιεζωσμένον ὑπὸ τῶν Ἰσάτων, οἷον ἢ Βρετανία, ἢ Σικελία, ἢ Κύρος, ἢ Ρόδος, καὶ αἰ λοιπαῖ.

4 Χερσονήσος εἶναι εἰς μὲν τῆς Γῆς, περιεζωσμένον ὑπὸ τῶν Ἰσάτων, ἔξω ἄπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἰσάτος, ἄξιασιν τοῦ ὁποῖου ἢ Χερσονήσος σιμισαίεται μὲ τὴν σπειρίαν, οἷον ἢ Πελοπόννησος, ἢ Ταυρικῇ Χερσονήσος, καὶ αἰ λοιπαῖ.

5 Σκόπελος, καὶ Σκόπελον εἶναι Νῆσος μικρά, ἔρημος ἀνθρώπων, καὶ ἀδύλοτος, ἄξιασιν τὸ τραχὺ αὐτῶ, καὶ περὶ ὁδὸς. πολλαὶ εἰς τῆ θαλάσση ὀρεισκόμεναι τῶν αὐτῶν.

6 Ἰσάτος εἶναι εἰς μὲν τῆς Γῆς, περιεζωσμένον ἑκάτερωθεν ὑπὸ θαλασσῶν, ἀντικειμένως ἔχων τῶν πορθμῶν, ἄξιασιν τοῦ ὁποῖου μέρους σιμισαίεται ἢ Χερσονήσος μὲ τὴν σπειρίαν τὴν λοιπὴν. τῶν αὐτῶν Ἰσάτοι εἶναι πολλοὶ, πρῶτος τῆς Πελοποννήσου, ὁ ὁποῖος καὶ Κορινθιακὸς λέγεται. αὐτὸς σιμισαίεται τὴν Πελοπόννησον μὲ τὴν Βοιωτίαν, ἐκτεινόμενος 40. σάξια κατὰ τὸ πλάτος, μεταξύ τῶν Κορινθιακῶν κόλπου πρὸς Δυσμᾶς, καὶ τοῦ σαρωνικῶν πρὸς Ἀνατολᾶς. β'. τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, μεταξύ τῆς Καρδίας, ἢτοι τῆς Λυσιμαχίας, καὶ τοῦ Μακροτείχους, ἐκτεινόμενος κατὰ τὸ πλάτος, ἑκάτερος δὲ τούτων, ἔξῳ μίλιον καλεῖται. γ'. τῆς Αἰγύπτου, μεταξύ τῆς μεσογείου θαλάσσης, ὅπου εἶναι τὸ Πηλοῦσιον, καὶ τοῦ Ἀραβικῶν κόλπου, ὅπου τίθεται ἢ Πόλις τῶν Ἡρώων, ῥάχη τῆς Ἀραβίας ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου ρηθῆς, καὶ κοινῶς λεγόμενος Σούρ, κατὰ τὸ πλάτος. 300. σάξια.

δξ. ἔξῳ μίλιον, κατὰ τὸν Πλούταρχον, καὶ κατὰ τὸν Πλίνιον 125. μίλια, μὲ ἕτερον σιμισαίεται ἢ Αἰγύπτου μὲ τὴν Παλαισίην, καὶ μὲ τὴν πετραίαν Ἀραβίαν. δ'. τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἄξιασιν τοῦ ὁποῖου εἰσὶναι ἢ Ταυρικῆ τῆς Σαρματίας μὲ τὴν σπειρίαν, εἰς αὐτὸν εἰσὶναι αἱ Τάφραι Πόλις, ἢτοι τὸ Πρεκόπ, πλατὺς κατὰ τὸν Ἰσάτων. 37. σάξια. λέγεται κοινῶς Τζουκαλά. ε'. ὁ ἄκωνθαῖος εἰς τῆ Μακεδονία, δὲ οὐ εἰσὶναι ὁ Ἰσάτων τὸ ὄρος μὲ τὴν σπειρίαν, τμηθεῖς ὑπὸ τοῦ Ζεφύρου, κατὰ τὸν

Βῶλος.

Νῆσος.

Χερσονήσος.

Σκόπελος.

Ἰσάτοι πολλοί.

ἔξῳ μίλιον.

Σούρ.

Τάφραι Πρεκόπ.

Τζουκαλά.

Σπειρία.

Κόσμος Παλαιός καὶ Νέος.

Ε.Ι.Δ. ΤΗΣ Π.Ι. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

πρὸς Αἰλιανὸν ἑστὶ τῆς Γαλιᾶς, μεταξὺ τῆς Σκυλίης Κόλπου, καὶ τῆς Γαππονιάου, μακρὸς καὶ τὸν Αἰεσοπλ. ἐν ἑστίματι ἡμέρας μισῆς, καὶ τὸν Στράβ. 111. εἰς τὸν καὶ τὸν Πλίνιον 20. Μίλια, καὶ τὸν Σωλίνου, καὶ ἀληθέστερον 40. Μίλια. ζ. τῆς Ἀσίας, μεταξὺ τῆς Ταρσῦ, καὶ τῆς Ἀμισῦ, πλατὺς καὶ τὸν Στράβ. τὸ ὀλιγώτερον 1500. εἰς τὸν καὶ τῆς Ἑλλάδος, μεταξὺ τῆς Κρουαίης Κόλπου, καὶ τῆς Οἰταίης, ὅπου εἶναι αἱ Θερμοπύλαι, πλατὺς καὶ τὸν Στράβ. 508. εἰς τὸν καὶ τὸν λοιπὸν πολλοὶ ἐδοκίμασαν ὑπὸ τῆς παλαιῆς Βασιλείης, τὰ κόψαν τινὰς ὑπὸ τῆς Ἰθμῶς, πρὸς Ἑλλάδας, ὅσον καὶ Ῥωμαῖοι, ὡσαύτῃ ὁ Νέρον καὶ ἄλλοι τὸν Ἰσθμῶν, καὶ οἱ Αἰχμηῆται τὸν Ἀραβικὸν, καὶ ἄλλοι, ἀλλ' ὡς ἀδυνατοῦν, τὸς ἀφῆσαν ἀπλειῶντες. καὶ ἔκτοτε ἐν παροιμίᾳ ἐπικράτησι, τὰ λέγεται ὅτι τῆς ἀδυνατοῦν, σκάπτειν Ἰθμῶν, ἴσως ἢ ἕξ τὰ μεγάλα ἔξοδα, ἢ ὅτι ἐφοβήθησαν, μήπως καὶ ἡ μία θάλασσα εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς ἄλλης, καὶ τὸ Ἰθμῶν τμηθῆναι, ἢ εἴτε συμβῆ καταπαντισμὸς εἰς τῆς πείρας ἐκείνων τόπων. ἢ ὅτι ἐπειδὴ ὁ Θιὸς ἔβαλον ὄρεα εἰς τὰ ὕδατα, ὅπου εἰον ἔθω, ὃ ἢ παρὸν ἴσονται, καὶ τὰ λοιπὰ. καὶ μέχρι τῆς ἐλάσης, καὶ ἔχ' ὑπερβήσῃ. καὶ τὰ ἕξῃς καθὼς αὐτὸς ἀπ' ἀρχῆς θελήσας ἐδίωκται. τῆς ὁποῖας ὄρεα, οἱ ἄνθρωποι σφίπει τὰ μὲν ὑπερβαίνον, ἢ ἄλλως πῶς.

8 Ἐφθγκινῆθησαν οἱ ἄνθρωποι τὰ δοκιμάσαν ἔπειτα τὸ ὑποτέλεσμα ὑπὸ τῆς φύσεως, μὴ τὸ τὰ ἐπιστάσαν, ὅτι ποτὲ ἢ Σικελία, τὰ μὴ ἴσον Νῆσος, ἀλλὰ συνεχῆς μετὰ τὸν Ἀχρον τῆς Βροτίων, ὑστρον δὲ τὰ ἐκόπη ὑπὸ τῆς ὕδατος τῆς Τυρρηνίης, καὶ Ἀδριατικῆς πελάγους, καὶ τὰ ἔγινε Νῆσος. ὁμοίως τὰ ἐξελχασίθη καὶ ἡ Κύπρος τῆς Συρίας, ἢ Ἐυβοία τῆς Βοιωτίας, ἢ Ἀπελαύτη καὶ ἡ Μάκεϊς τῆς Ἐυβοίας, τὸ Βοσπορικὸν τῆς Βιθυνίας, ἢ Ἀδριακὸν τῆς Ἀκρατικῆς τῆς Σερβικῆς, καὶ τὰ λοιπὰ. αἴτις μὴ τὸ φθάνειν τῆς φύσεως, παρὸν ἴσονται τὰς δις αἰσῶσας θάλασσας, ἀφαιρῆντες τὰ καλύοντα, εἰς ὀλιγώτερον χῆσιον τῆς πραγματικῶν. καὶ καὶ τὸν τὸν ἴσον λέγουσι, τὰ ἔκωψον ὁ Ἡρακλῆς τὸν Γαδτανὸν Πορθμῶν. ὅθεν καὶ παρ' αὐτῶν Ἡρακλῆος ἐκλήθη. τὸ ὁποῖον μῦθος εἶναι, καὶ ὅχι ἀλήθεια. ὁμοίως λέγουσι τὸν Σίσωσειν τὸν βασιλεῖα τῆς Αἰγύπτου καὶ μετ' αὐτὸν, τὸν Ψαμμῆτιχον, καὶ πελάταιον τῆς Πυλε-

μαίης, τὰ ἔκαμον Χυδάκτον, ὑπὸ τῆς Νεβλυ μέχρι τῆς Ἀραβικῆς Κόλπου, μήπως καὶ ἐπὶ τὴν Μισογείον θάλασσαν μετὰ τῆς Ἀραβικῆς. ὡσαύτως ἠθέλησε καὶ ὁ Σέλευκος ὁ Νικητωρ τὰ ἐλάση τὸν Εὐξεινον Πόρον, μετὰ τῆς Κασπίου θάλασσαν ὁ Νέρον τὰ κέρμη τῆς Πελοπόννησον Νῆσον, ὁ Μάγνος Κάρδος ὑπέστη τὰ ἐλάση τὸν Ωκεανὸν μετὰ τὸν Πόρον, ὅθεν τῆς ποταμῶν. καὶ τὰ φθάνειν, ὡς ἐν ἄλλοις ἔστι. τῆς θελήσει ἰδέειν.

9 Ἀκρατικῶν, ὅπου καὶ Ἀκρα λέγεται, εἶναι τὸ μέρος Ὀρεῶν τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον ἐκτίθεται ἐκ ὀλίγον ἔξω τῆς ἄλλων μερῶν αὐτῆς, ἐπὶ τῆς θάλασσης. ὅθεν καὶ πόρρωθεν διαρρητὸν γίνεται ὁ, τι λογῆς εἶναι τὸ Ἀκρατικῶν, ἢτοι ὁ Κάβος τῆς καλῆς ἐλπίδος, εἰς τὴν ἐξωπερικλῆ Ἀιθιοπίαν, καὶ ἄλλα ὁμοίως φθάνειν εἶναι, Ἀκταί, Ἡῖτες, Κρημαί, Ἀπορρῶγες, καὶ τὰ ἕξῃς. σημειώσας ἄξια φθάνειν εἶναι, αἱ Ἰθάκοι, πέραι, κοινῶς λεγόμεναί εἶναι αὐταί. λέγονται καὶ Ἐρμαί. αἱ Σύρτις, αἱ ὁποῖαι εἶναι φθάνειν σκόπιλα, συμπεσῆναι ἐκ πυλῶν, ἢ ἄμμις, καὶ ἐσκηπασμῆσαι ὑπὸ τῆς ὕδατος, αἰτινῆς πάλιν φθάνονται.

10 Σύρτις δύο εἰσὶ κατ' ἀνωμασίαν ἐν τῇ Λιβύῃ, μίζων, καὶ ἐλάσαν. καὶ ἡ μὲν μίζων εἶναι Κόλπος μεγάλος τῆς Ἀφρικῆς θάλασσης, ἀραιοκόμμος ἀνάμιστα εἰς τὴν Βερνίκην, Πόλιον τῆς Κυρηναικῆς Ἐπαρχίας, πρὸς ἀνατολῶν, καὶ εἰς τὴν Δέπτιν τὴν μεγάλην, ἢ τὴν Τετόλιον πρὸς δυσμῶν. ὁ Κύκλος αὐτῆς γυρίζει Μίλια 625, καὶ τὸν Πλίνιον, ἢ 400 κατ' ἄλλως, καὶ ὕδατος γερμῆς εἶναι εἰς αὐτὸν τὸν Κόλπον, λέγεται κοινῶς ὑπὸ τῆς Ἰταλῶν Κόλπος δὲ σίδρα, ὑπὸ τῆς Γάλλων Δι' Σένης δὲ Βαρβίης, ὑπὸ τῆς Γαπανῶν Βάξος δὲ Βαρβίης. ἀνομι λέγεται Κόλπος δὲ σολόχο, καὶ Κόλπος δὲ πάλος. ἢ δὲ ἐλάσαν, κόλπος μικρότερος εἶναι τῆς Μισογείου θάλασσης, εἰς τὸ φθάνειν τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ τῆς Τετόλιως, καὶ τῆς Βιζακινῆς τῆς Ἐπαρχίαν ἐκτετατός, τὸ ὁποῖον ὁ φθάνειν εἶναι Μιλίων 300, ἢ κατ' ἄλλως 190. Καλεῖται κοινῶς Κόλπος δὲ κατῆς, Κόλπος δὲ κίτι ἢτοι Κάβος Κόλπος, εἶναι πηλαδέης, γίνονται καὶ ἀμπεῖταις εἰς αὐτῆς, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Ωκεανὸν εἶναι τόποι, εἰς τῆς ὁποῖας κατασύρονται εἰς πλείοντες καὶ ὑποδύονται. εἶναι καὶ ἄλλοι τόποι εἰς τὴν θάλασσαν λαπαδέης, βάθος πο-

Κρατικῶν
 Ἡῖτες
 Κρημαί
 Ἀπορρῶγες
 Ἰθάκοι
 πέραι
 Ζίραι
 Ἐρμαί
 Σύρτις

Σύρτις μίζων

Κόλπος σίδρα
 καὶ δὲ πάλος
 Ἐλάσαν
 σύρτις

Ἡρακλῆος
 Πορθμῶν

Κάβος καλ

E.γ.Δ τῆς Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

λὴ ἔχοντες, καὶ μόγις ἐσπιπασμένοι ὑπὸ τῆς ὕδατος, κινδυνώδεις εἰς τὰς πλείους.

Εὐεπός.

11 Εὐεπός λέγεται πολλαχῶς, πρὸς τὰς ἄλλας καὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος, ὅπου ἔχει Σικελία, καὶ Ἀνῆα, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσπρόχρητον καὶ εἰσπρόχρητον τὸ ὕδωρ, παραχρῆν μὲν ἄλλω ἐκποιεῖ καὶ ἕχον, ὁ ὁποῖος τόπος εἶναι κινδυνώδεις εἰς τὰς αὐτὰς, ὡσαύτ' ἐὰν εἰσπρόχρητον τὸ ὕδωρ μεταξὺ τῆς Σικελίας καὶ Καλαβρίας, ἢ Σικελίας καὶ ἢ Κάρυβιδος, ἢ τὸ μεταξὺ τῆς Εὐβοίας Νήσου καὶ τῆς Βοιωτίας, ἢ τῆς Ἀχαιῶν, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τῆς Γαλιῶν Σφίτο δὲ Νιγηροπόντε λέγεται, ἀπέχει τῶν Θερμοπυλῶν καὶ τὸν Σφάβωνα 530 στάδια, τότε τὸ ὕδωρ καὶ τὸν Πλέιον, καὶ ἄλλως, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἡμεροτυχίας φέρεται ἀμοιβαῶν, ἐν παντὶ κατὰ τὸν ἀφ' ἧ καὶ παροιμία ἐπιγράψασεν ὅτι τῶν ἀσάδων ἀνδράπων καὶ μεταβλητῶν, οἷον Εὐεπός ἀνδρῶν, καὶ Εὐεπίστος ἀνδρῶν, ὁ μεταβλητός, λαμβανέται δὲ αὐτὴ ἢ Εὐεπός ταυτῶ ἀπὸ τῆς Εὐβοίας Νήσου, ἐν δὲ τῆς Βιβλίου τῶν Συνοδῶν, ἀπὸ τῆς Χαλκίδος Πόλεως. Εὐεπός ἀκόμη λέγεται καὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος, ὅπου εἶναι μεταξὺ δύο Γαλιῶν, καὶ ἔχει ὀλίγα ὕδατα, καὶ τὰ λοιπὰ.

Σικελία. Κάρυβιδος.

Σφίτο δὲ Νιγηροπόντε.

12. Πάλιν ἡ γῆ διαμεμβρῆν καὶ τὴν αὐτῆς Ἐπιπέδιαν, ὅσα ἔχει τὰ αὐτῆς μέρη ἐξίσου ἀφισάμηναι τὸ Κεῖφον, ἐκ τῶ ὁποῖου συμβαίνει ἢ ὑποπλύνεται ἄφορα μέρη αὐτῆς οἷον Ἐπίπεδα, Δόφοι, Βυγὰ, Ὀρη, καὶ τὰ ἕξ.

Ἐπίπεδα. Κεῖφον.

Δόφοι.

Βυγὰ. Ὀρη.

Ζυγὸς.

13 Ἐπίπεδα, ἢ Κάμποι, εἶναι τόποι τῆς Γῆς, ἐξίσου ἀφισάμηναι τὸ Κεῖφον, ἢ τὰ Χθαμαλὰ μέρη τῆς Γῆς. Δόφοι εἶναι τόποι πλέον ὑψηλότεροι τῶν Ἐπιπέδων τῶ Ὀρίζοντος. Βυγὰ, ἢ Βυγὰ εἶναι τὸ πλέον ὑψηλότερα τῶν Δόφων, ὡσαύτ' ὁ Ὀρη εἶναι πολλῶ ὑψηλότερα τῶν Βυγῶν, τὰ ὅποια Ὀρη ἀδίσως καὶ σιμύχονται καὶ σειρῶν, αἱ κορυφαὶ αὐτῶν, Ζυγὸς καλεῖται, καθὼς ὁ Ταῦρος εἰς τὴν Ἀσίαν, αἱ Ἀλπεις εἰς τὴν Γαλιῶν, ὁ Πίνδος μεταξὺ τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἡπείρου, τῆς Θυγαλίας, καὶ Αἰτωλίας, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα εἶναι σκληρὰ καὶ περὶ ὅσα.

Κοιλιάδες. Φάραγγες.

Νάπαι. Δρυμῶνες. Στάλαια. Λίβη. Χάσματα.

14 Κοιλιάδες, καὶ Φάραγγες, εἶναι Κόλποι τῆς Γῆς ὑπὸ Βυγῶν, ἢ Ὀρῶν φερόμενοι. καὶ αἱ μὲν Κοιλιάδες ἐργάζονται ὑπὸ τῶν ἀνδράπων, αἱ δὲ ἕ. Νάπαι, καὶ Δρυμῶνες λέγονται, ὅσα εἶναι ἀνάπη, γέμοντα δένδρων ὁμοίως Σπύλαια, Ἀνῆα, καὶ Χάσματα, εἶ-

ναι τόποι ἔρημοι μεταξὺ λίθων, καὶ τῆς Γῆς εἰς τὰ ὅποια οἱ ἀνδρῶν διώκονται τὰ κατοικῶσιν, ὡσαύτ' οἱ Αἰγύπτιοι Ἀσκηταί, οἱ ὁποῖοι ἀσκητικῶς ἐζύσαν τὸν κατοικητικόν βίον, εἰς Σπύλαια, καὶ Ἀνῆα, καὶ εἰς τὰς Ὀρεῖας τῆς Θυγαλίας, καὶ ταῦτα μὲν εἶναι κατοικητικὰ ὑπὸ τῆς φύσεως.

Ὀρεῖαι.

15 Τεχνητὰ δὲ εἰς τὴν Γῆν εἶναι, Πόλεις, ἢ Πόλεις ὁποῖα σημαίνει δύο, τὸν τόπον, καὶ τὸς κατοικοῦντας, ἢ τοὶ τὰ κτίσματα, καὶ τὸ πλῆθος. οἱ Παλαιοὶ ἐσυνήθισον τὰ λέγουσι Πόλιν, τὸ πλῆθος, δεῖξοντες ταύτῃ τῆς Πόλις ὅτι σύστημα ἰδρυμένων, καὶ καὶ νόμον διοικητικόν. τὸ δὲ Τεῖχος Ἄστυ ἐκάλεσαν.

Ἄστυ.

Οἱ δὲ Λατίνοι Πόλιν λέγουσιν, ἐκείνῃ ὅτι εἶναι πετιμμενὴ μὲ ὄρονον Ἐπισκόπον. ἢ Πόλις διαιρεῖται, εἰς Ναῦς, Γερά, Τιμήν, ἐν οἷς τιμῶνται τὰ θεῖα, εἰς Οἶκας, οἱ ὁποῖοι λέγονται καὶ Οἰκήματα, καὶ Κιχία, καὶ Δώματα, καὶ Θάλαμοι, καὶ Κοιτῶνες. τὸ Οἶκον τὸ μὲν λέγεται Πασάς, καὶ Νυμφεῖον, τὸ δὲ Δόμος, τὸ δὲ Πρόδρομος, καὶ ἄλλως Αἶθυσσα. εἶτα Αὐλή, καὶ Ὀρσιον. εἰς Βυλατήρια, εἰς Ἀγοράς, εἰς Διόδους, Τειόδους, εἰς Νοσοκομεία, Γαρεῖα, Μυσεῖα, Σχολεία, καὶ τὰ ἕξ.

Ναῖς. Οἶκας.

Βυλατήρια. Ἀγοραὶ. Νοσοκομεία.

τῶν δὲ Πόλεων, ἄλλαι μὲν Μισόγειοι καλεῖνται, ὅσαι πόρρον τῆς θαλάσσης κύνται, ἄλλαι δὲ Παραθαλάσσιαι, ὅσαι εἶναι πλησίον τῆς θαλάσσης, τὰς ὁποῖας ἤρξαντο οἱ ἀνδρῶν κτίζειν πολὺ ὕψιστον ὑπὸ τῆς κατοικητικῆς, κατὰ τὸν Πλόπον, ὅστις εἰσάξει μετὰ τῆς Κατοικητικῆς, τρία εἶδη Πολιτείας σιμύσασθαι, πρῶτον τὸ ὅτι τὰς Ἀκροπόλεως ἀπλῶν τε, καὶ ἀγίων, δευτέρως τὰ ὕδατα ἐπιπολάζοντα ἀκινῶν ἐν τοῖς Πεδίοις. β. δὲ τὸ ἐν ταῖς Ἰστανόποιαις, φαρρῶντων ἤδη καὶ μικρῶν, ἀπὸ δὲ καὶ τῶν Πεδίων ἀρχομένων ἀναφύχεται, φέρον εἶδος τὸ ἐν τῆς Πεδίοις ὕψιστον δὲ πάντων, τὸ ἐν τῆ Παραλίῳ, καὶ ἐν ταῖς Νήσοις, λευομένην παντὸς τῆς τοιαύτης φόβου: (ἐκ τῶν τῆ Σφάβωνος.) αἱ σιμύσαι πετειχομένηαι Πόλεις, Πολύχρια ὀνομάζονται, αἱ ἀτείχιστοι μικραὶ Πόλεις, Κωμοπόλεις καλεῖνται, τὰ εἰς φύλαξιν κτιζόμενα μικρὰ Τείχη, Φράγεια λέγονται, Ἐπιτείχισματα, Προβολαί, καὶ Ἐρύματα, καὶ ὑπὸ τῶν Γαλιῶν Κατέδρια, μετὰ τὰ ὁποῖα πολλαχῶς ἐροῦνται καὶ αἱ Ἀκροπόλεις.

Πολύχρια. Κωμοπόλεις.

Φράγεια.

Κατέδρια. Ἀκροπόλεις.

16 Πρὸς τούτοις ἴσθιον, ὅτι καὶ τὴν Γερμανικῶν φωνῶν, τὸ Βέργ, τὴν Πόλιν σημαίνει.

Βέργ.

Ε.Π.Δ. Π.Κ.Τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Γ ' .

Περί ἑσπερίων Μερῶν τῆς
Θάλασσης .

1 ΜΕ ὅλον ὅπῃ ἡ Θάλασσα εἶναι εἷς Θάλασσα .
 Στοιχείον ὁμοιομερὲς καὶ ἀπλύστατον ,
 καὶ δὴ σημαίνει τὸ ὄνομα αὐτῆς ἕκαστον , καθότι
 λαμβανόμενον , ὡς τὴν συνάξιν τῶν Ἰνδίων ,
 καὶ τὸν λόγον , ὅπῃ εἶπεν ὁ Θύδης ,
 ἢ συναχθέντων τῶν ὕδατος , καὶ ὁρδάντων ἢ ξηρά .
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἑσπερίων ἕρπον , καὶ τὰ χήματα
 ὅπῃ ὑποτελεῖ μὲν τὴν Γῆν , λαμβάνει καὶ
 ἑσπερίων ὀνομασίας . αὐτὴ ὡραίων διαιρεῖται
 εἰς ἑσπερικὴν καὶ ἑσπερικὴν . καὶ ἑσπερικὴ
 ἑσπερικὴ Θάλασσα ἰδίως λέγεται ὁ Ὠκεανός , ὃ
 ὁποῖος περιζώνουσι τὴν Γῆν κύκλῳ . διαι-
 ρεῖται ὑπὸ πάντων , εἰς πέντε μέρη ,
 εἰς Ἐῶν , ἢτοι Ἀνατολικόν , ἢτοι τῆς Ἰνδίας
 ἢ τῆς Κίνας . εἰς Δυτικόν , ἢτοι Ἀτλαντικόν ,
 εἰς Βόρειον , ἢτοι Σκυθικόν , καὶ εἰς Μισση-
 βικόν ἢτοι Αἰθιοπικόν . καὶ δὲ τὸν ἑῶν
 κόσμον , τὸν ὑπὸ τῶν μεσημεσιῶν ὀριζού-
 νται , διαιρεῖται διχῶς ὁ ὧς αὐτὸν , ἢτοι τὴν
 Ἀμερικὴν Ὠκεανός , εἰς Βόρειον τὸ ἀπὸ Βορ-
 ρῆν , καὶ Ἀνατολικὴν τὴν . καὶ εἰς Μισσηβί-
 κόν , ἢτοι Γαλιτικόν , τὸ ἀπὸς Μισσηβί-
 κῃ Δύσει τῆς Ἀμερικῆς κλίον , καὶ καὶ τὰς
 ἑσπερίων ἑσπερίων , ὅπῃ ποτίζει , ἑσπε-
 ρικὰ ὀνόματα ἔλαβεν , ὡς ἑσπερὴς ῥηθίσεται .

2 Ἡ δὲ ἑσπερικὴ ἢτοι ἢ Μισσηβίος λέγεται
 εἰς πολλὰ μέρη διαιρεῖται , οἷον εἶπεν ,
 εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος , εἰς τὸ Αἰγύπτιον ,
 εἰς τὸ Ἀφρικόν , εἰς τὸ Ἀσιατικόν , καὶ τὰ ἑσπερὴς .
 ἀλλὰ ἀπὸ πάντων ἀρίστη ἐστὶν ἡ ἑσπερὴς , ὅτι τῆς
 Θάλασσης πολλὰ ὀνόματα λέγονται , οἷον Πόν-
 τος , Πέλαγος , Ἀρχιπέλαγος , Πορθμῆς ,
 Κέλευπος , Λιμνὴ , Ὀρμος , καὶ τὰ ἑσπερὴς . ὡς τῶν
 ὁποῖων ἑσπερὴς διαιρεῖται λέγουμεν .

3 Πόντος εἶναι μία μεγάλη Θάλασσα , καὶ
 εὐζωνίαν χεῖρ ὅλην , πλὴν τῆ Πορθμῆ ,
 ὑπὸ τῆς Γῆς , εἶναι τὰ εἰπέμεν , ἢ Μισσηβίος
 Θάλασσα , ὃ εὐζωνίος Πόντος , ὅστις καὶ κατ'
 ἑσπερὴν Πόντος καλεῖται , καὶ διαιρεῖται εἰς
 Γαλιτικόν , τὸν τὴν Παφλαγονίαν ποτίζου-
 νται , Πολεμνιακόν , ὃ ὁποῖος μέρος τῆς Καπ-
 παδοκίας , μὲν τὴν Θιμίστυραν βρέχει ,
 κληθεὶς ὑπὸ τῆ Πολεμνιακῆς τῆς Πόλεως . Καπ-
 παδοκίον , ὅστις ἔκτυπῃ τὴν λοιπὴν ὡς Καππαδοκίαν
 Θάλασσαν .

ἑσπερικὴ
 Ὠκεανός .
 Ἐῶν .
 Ἀνατολικός .
 Δυτικός .
 Μισσηβίος
 Βόρειος .

ἑσπερικὴ .

Πόντος .
 Εὐζωνίος
 Πόντος

Γαλιτικός .
 Πολεμνιακός .

Κίσι .
 Βεία .
 Βίον .
 Κόμη .
 Πρωτεύων .
 Ἐπαρχία .
 Πύργος .
 Πυργαβαρῆς .
 Πρωμαχίαι .
 Ἐμπόριον .
 Πρωτεύων .
 Κλαυδία .
 Ἀστικία .
 Βασιλείον .
 Ἐπαρχία .
 Σατραπία .
 Διοίκησις .
 Χώρα .
 Χοιρὸν .
 Πρωμαχίαι .
 Ἀγροί .
 Τρωμαχίαι .

οἷα , καὶ δὲ τὴν τῶν Ἀγγλων , τὰ Κίσι . κα-
 θὼς τὰ πάλαι καὶ τὴν τῶν Ὀρμίων , ἢ Βεία ,
 οἷον Σηλυβεία , τὰ Σάλυος ἢ Πόλις , Πολυνο-
 βεία , τὰ Πόλιτος ἢ Πόλις , ἢτις ἕρπον ἢ Αἶτος ,
 καὶ τὰ ἑσπερὴς . Σαβ . καὶ Σαίδας . καὶ πάλιν ,
 Πύργος σημαίνει Ὀρος . Αἰα , ἢ Αἰα , σημαίνει
 τόπον ὡς κείμενον εἰς Κολαίδα , ἢ εἰς Νομῶν ,
 οἷον Βρανδισβέργ , Οὐβισβέργ , Σουκτῆρα ,
 Λιουδαί , καὶ τὰ ἑσπερὴς . Κόμη εἶναι Σωμακία ἀν-
 θρώπων ἀπέχιστος . Πρωτεύων εἶναι τόπος , ἢ
 Οἰκοδομημα , εἰς τὸ ὁποῖον συνάγεται ὁ λαός
 ὡς ἀκρόασιν , ἢ ἄλλο τι τῆ Ἡγεμονίας . Ἐ-
 παρχίαι , Πύργοι , καὶ Πυργαβαρῆς καὶ Πρω-
 μαχίαι , οἱ ὀχυραῖται , καὶ ἐπιρῶνται τῶν
 Πύργων , καὶ τείχη ἀλόμου σιρία , καὶ εἶτι ὅλ-
 λο ἀπὸς τῶν εἶναι .

17 Ἐμπόριον εἶναι ἢ Πόλις ἐκείνη , εἰς τὴν
 ὁποῖαν συνάγονται ἐκ ἑσπερίων ἑσπερίων , καὶ
 πόλιον , καὶ τῶν ἀνθρώπων , ὡς τὰ κέρμα-
 σι ἀπραγματείας ἑσπερίων . εἶναι ἀκόμη καὶ ἄλ-
 λοι τόποι διωρισμένοι , καὶ κατιστολασμένοι
 ὡς τὰ γίνονται εἰς αὐτῶν ἑσπερὴς τῶ ἑσπερὴς , ὡς
 ταῖς ἀνθρώπων , ἐκ πολλῶν καὶ ἑσπερίων τῶ-
 πων , καὶ ἀπραγματείας ἑσπερίων , τῶ ὁποῖων
 τῶν Πρωτεύων κοινῶς καλεῖται . Κλαυ-
 δία , Πόλις ἢτον εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ Ῥωμαῖοι
 τῶ ἑσπερὴς Πολίτας ἐπιμπον , ὡς τὰ κατο-
 κίσην ἐκεῖ . οἱ δὲ ἑσπερὴς Ἀποκίαις πάντας
 καλεῖται .

18 Βασιλείον , ἢ μόνον ἢ ἑσπερία λέγεται ,
 ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὅλος ἐκεῖνος ὁ τόπος , ὅπῃ ὑπὸ
 τῆ Βασιλείας ὀρίζεται . Ἐπαρχία , εἶναι μέρ-
 ρος τῆς Γῆς , ὑπὸ ἐσπερὴς Ἐπαρχῆς , εἶπεν Ἡγεμό-
 νος διοικεμένων . ἢ Σατραπία εἶναι Περσικὴ
 φωνή , καὶ σημαίνει Ἐπαρχία . ὡσπερ καὶ ὁ Νο-
 μός παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις δὴ σημαίνει ἄλλο ,
 ὡς Ἐπαρχία . Νομός ἢ Ἐπαρχία ἐλέγεται ,
 ὡσπερ ὅπῃ καθεὶ μία Ἐπαρχία τῆς Αἰγύπτου ,
 εἶχε ἴδιον νόμον . Διοίκησις λαμβάνεται ὑ-
 πὸ τῆς μεσημεσιῶν Γεωγραφῶν , ὅλη ἐκεῖ-
 νη ἢ Ἐπαρχία , ὅπῃ διοικεῖται πνευματικῶς
 ὑπὸ ἐσπερὴς Ἀρχιεπίσκοπος . Χώρα λαμβάνεται ὑπὸ
 τῆς Γεωγραφῶν ἀντὶ μιᾶς Ἐπαρχίας μεγάλης ,
 κοινῶς δὲ ἢ Πόλις λέγεται , καὶ ἢ Κόμη . Χω-
 ρίον σμικρὸν Κόμη καὶ τόπος . Πρωμαχίαι , ἢ
 τῶν Ἀγρῶν τῆς Πόλεως , τὸ ὁποῖον Τρωμαχίον
 ὑπὸ τῆς Λατίων λέγεται , σημαίνει ὅλον
 ἐκεῖνον τὸν τόπον , ὅπῃ περιέχεται ἀνάμυστα εἰς
 τὰ αἰώρια καθεὶ μιᾶς Πόλεως .

ἑσπερὴς .

ἑσπερὴς .

ἑσπερὴς .

θαλασσίαν τῆς Καππαδοκίας, εἰς τὸ ὁποῖον μέρος εἶναι ἡ Κερασός, καὶ ἡ Τραπεζὺς, αἱ Πόλεις. αὗται δὲ αἱ Ἐπαρχίαι ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας, Ἐλευσίοντος καλεῖται. ἀλλὰ περὶ πάντων καὶ ἐν ὑστέροις.

Ελευσίοντος

Πέλαγος

Πέλαγος σημαίνει Θάλασσαν Ἐρύχωρον, χωρὶς γὰρ ἔχει ἐν ἑαυτῇ καμίας Νήσους, ἢ Σκόπελον.

Ἀρχιπέλαγος

Ἀρχιπέλαγος, ἢ κοινώτερον Ἀρτζιπέλαγο, σημαίνει Θάλασσαν Ἐρύχωρον, ἔχουσαν ἐν ἑαυτῇ πολλὰς Νήσους, καὶ Σκόπελα. ὡσαύτῃ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, τὸ Ἰνδικόν, τὸ Εὐαῖον, καὶ τὰ λοιπά.

Πορθμός

Πορθμός, τὸν ὁποῖον Σφίττο Ἰταλικῶς καλεῖται, εἶναι εὖα στενὸν μόλιον τῆς Θαλάσσης, ἀνάμεσα εἰς δύο Σπερίας, ὅτι λογῆς εἶναι ὁ Ἡράκλειος Πορθμός, ὁ ὁποῖος καὶ Γαδθαῖον ὄνομα λέγεται, ἦτοι τὸ Σφίττο τῆς Γιβλιτέρρας, ἀναμταξὺ τῆς Μαυριτανίας, καὶ Ἰσπανίας

Πορθμός

ὁ Φάρος τῆς Μεσσηνίας, ἀναμταξὺ τῆς Σικελίας, καὶ Καλαβρίας. τὸ σφίττο τῆς Καλλιπόλης, ἀναμταξὺ τῆς Σήσου καὶ Ἀβύδου καὶ τὰ λοιπά.

Μαγδαλαϊκὸς Πορθμός. Φερδινανδῆς Μαγδαλ.

4 Πορθμοὶ κατ' ἔξοχὸν ὑπὸ τῶν Γεωγράφων ἀπαριθμῶνται διαπερῶντες, τῶν ὁποίων ἐξάριθμοι εἶναι ἕξ. πρῶτος εἶναι ὁ Μαγδαλαϊκός Πορθμός, κληθεὶς ὑπὸ τῆς Φερδινανδῆς Μαγδαλαῦ τῆς Λασιτανῆς, ὁ ὁποῖος τὸν ἦυρον ἐν ἔτει 1519, ὑστέρον ἀφ' οὗ ἐπλάσθη μίλιον 14, πεμφθεὶς ἐκεῖσε ὑπὸ τῆς Καρόλου, ὑπὸ τῆς Γαλιανῆς Πόλεως ὁρμήσας τῇ δυνάτει τῆς Αὐγύστου μίλιον 52. Δεύτερον 30. ἔχει πρὸς Βορῆαν τὴν Χίαν Ἐπαρχίαν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, πρὸς Μεσημβρίαν τὰς Νήσους τῆς Μαγδαλαϊκῆς Γῆς, καὶ τὴν Γαλιανῆν ἀπλάσθη αὐτὸν τὸν Πορθμὸν ὁ φηθεὶς Φερδινανδῆς, ἐν ἡσπέρματι ἡμερῶν 22, καὶ ὀλίγον ὑστέρον ἐφορέθη ὑπὸ τῶν Βαρβάρων, εἰς τὸν πόλεμον τὸν ἐν τῇ Μαδαγ, ἢ Μαδαγ Νήσῳ γενομένῳ. ἡσπέρματι αὐτῆς ἔγινεν, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπερσίαν, Γάκωβος ὁ Σερρῆνος, ὅστις ἀσπίδως ἐφορέθη εἰς τὸν Βασιλικὸν τῆς Σεβίθ Νήσου, καὶ κατ' ἑδύνα ἕξοπον ἐδυσκλήθη γὰρ ἐλοδωθεῖν ὑπὸ τῶν ἀρτίσωφῶν. μὲν

Γάκωβος Σερρῆνος

τὸν ὁδοῦ τῆς αὐτῆς πλὴν ἐκλέχθη, ὁ Σεβαστιανὸς δὲ Κάρο, ὁ ὁποῖος ἐτελείωσεν ἐπιπὸ τὸ ταξίδι, ἦτοι τὸν φθίπλιν ὄλε τῆ Κόσμου, καὶ τὸ Καραβι, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον, καὶ ἠνομάζετο Βικτώρια, ἦτοι Νίκη, τὸ ἔφικεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, μὲν τὸ πλοῦσιμον, ὅπῃ ἐκαμῆ εἰς ἡσπέρματι τριῶν ἡμέρων, καὶ μίλιον εὐδὸς, καταμῆσας ὄλε τὴν Οἰκουμένην. καὶ ἐπίτερος ἐσάθη ὁ ἀ. φθίπλιν ὄλε τῆ Κόσμου. τὸν αὐτὸν φθίπλιν ἀπετόλμισαν ὑστέρον καὶ ἄλλοι τῶν ἀνθρώπων γὰρ ὑποτελέσων, οἷον Φραγκῆσκος Δράκος ὁ Ἀγγλος. Θωμάς Κανδιδὸς ὁ Ἀγγλος. Οὐλιβιέρ δὲ Νόρδ. Σεβάλδος Ἀβιέρδ. Γεώργιος Σπιλαίργ. Γάκωβος Λὲ μαίρι, καὶ τὰ λοιπά.

Σεβαστιανὸς Δὲ Κάρο.

5 β. Πορθμός εἶναι ὁ Γαδθαῖος, ὅστις καὶ Ἡράκλειος λέγεται, καὶ κοινῶς Σφίττο δὲ Γιβραλτῆρ, καὶ τὸ ὁποῖον ἐστὶν ἡ Μεσόγειος Θάλασσα μετὰ τὸν Ὠκεανόν. τὸ Μήκος αὐτῆς εἶναι Μιλίων 15, τὸ Πλάτος Μιλίων 5, καὶ τὸν Πλίνιος.

Γαδθαῖος. Ἡράκλειος. Σφίττο δὲ Γιβραλτῆρ.

6 γ. Πορθμός εἶναι ὁ Δανικός, μεταξὺ τῆς Δανίας, τῆς Ζελανδίας, καὶ τῆς Σκανδίας. δι' αὐτῆς ὁ Ὠκεανὸς ἐστὶν μετὰ τὴν Βαλτικὴν Θαλάσσαν, καλεῖται ὑπὸ τῶν πλοῦσιμων Δερ Σενδ, τὸ Πλάτος αὐτῆς εἶναι Ἡμίσιον Μιλίων, μετὰ αὐτὸν ἐστὶν καὶ ἄλλος μεταξὺ τῶν Νήσων τῆς Ζελανδίας, τῆς Φιογίας, ἦτοι τῆς Φένου, καὶ τῆς Γυτίας, καὶ μετὰ ἐπιπὸν πάλιν συνίχεται καὶ ἄλλος.

Δανικός.

Δερσενδ.

7 δ. Πορθμός εἶναι ὁ Ἑλλησποντος, μεταξὺ τῆς Σήσου (τῆς ἀκμῆς μετὰ τὸν ἔρωτα τῆς Λαυδρε) καὶ Ἀβύδου. τὸ ὁποῖον τὸ Πλάτος εἶναι Σταδίων ἐπιπὸ, δι' οὗ χωρίζεται ἡ Ἑυρώπη τῆς Ἀσίας. ἠνομάθη Ἑλλησποντος ὑπὸ τῆς Ἑλλῆς τῆς Θυγατρὸς τῆς Ἀθάμας, ὁ ὁποῖος Ἀθάμας ἦτον υἱὸς τῆς Αἰόλης τῆς Ἑλλῆς, καὶ Βασιλεὺς τῆς Θεβῶν, καὶ γήμας τὴν Ἰνῶν, τὴν Θυγατέρα τῆς Κάδμου, ἔκαμῆ μετὰ αὐτὴν δύο παῖδας τὸν Κλείαρχον, τὸν ὁποῖον καὶ Λεῖαρχον καλεῖται, καὶ Παλαίμονα τὸν καὶ Μιλκίρτω. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀφῆσεν τῆς Ἡρας, διώξας αὐτὴν τὴν Ἰνῶν, ἐπῆρκεν εἰς γυναικῆ τὴν Νεφέλην Θεῶν, μετὰ τὴν ὁποῖαν ἐγέννησε δύο παῖδας, τὸν Φρύξον, καὶ τὴν Ἑλλῆν. ὑστέρον ἀφῆς αὐτὴν τὴν Θεῶν ἐμίγη μετὰ ἄλλῳ θνητῷ γυναικῆ, ἦτοι μετὰ τὴν Ἰνῶν, ἢ δὲ Νεφίλην ζυλωτυπήσασα, ἀπέπηκῆ εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ εἰς ἐκδίκησιν, κολάζει τὸν τῶπον, ὅπῃ ἀείξεν ὁ Ἀθάμας, μετὰ ἀναβροχίας, τὸ ὁποῖον

Ἑλλησποντος.

Αθάμας.

Κλείαρχος. Παλαίμων.

Ἰνῶν. Νεφέλη.

Ε.Υ.Δ. ΤΗΣ Κ.Τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ὁποῖον βλέπωντας ὁ Ἀθάμας πέμπει Θιωρὺς εἰς τὸν Ἀπάλλωνα, νὰ ἐρωτήσωσι περὶ τοῦ ἀν-
 χμοῦ, πύς ὁποῖος Θιωρὺς καταπέσει ἢ Γη-
 νὴ αὐτοῦ Ἴνρὸ μὲ δῶρα, νὰ εἰποῦν εἰς τὸν Ἀθά-
 ματα, ὅτι εἶπεν ἡ Πυθία, δεῦ θέλει παύ-
 σει ὁ ἀνχμὸς, αἰσῶς καὶ δεῦ θυτιάτη πύς
 παῖδας τὸ Νιφέλης, τὸ ὁποῖον ἀκούσας ὁ Ἀθά-
 μας κράζει πύς παῖδας ἐκ τῶ ποιμνίων, ἀλλ'
 οὐκ εἶπεν Κεῖος, χρῆσάμενος ἀφρωπίτη φωνῇ,
 λέγει εἰς τὸν Φρύξον, καὶ εἰς τὸν Ἑλλῶν τὰ
 περὶ τὸ αὐτῶ σφαγῆς. φυγόντων οὐκ οὐκ
 ἐκ τὸ φρῆς πύ Παφῶς, καὶ τὸ διαβολῆς τὸ
 Μιτρυάδ, οἰοῦν μὲ τὸν Κεῖος, ἢ μὲ Ἑλλῶν ε-
 πισσε ἐκ τῶ Κεῖος, ἐκεῖ ὅπου ἀπέρνα τὸν ἐν
 Ἀβύδῳ Πορθμὸν καὶ ἐπνίγη. καὶ ἀπ' αὐτῆς
 ὁ Πορθμὸς οὕτως ἐκλήθη Ἑλλησποντος. ὁ δὲ
 Φρύξος ἐποχούμενος τῶ Κεῖος εἰς τὸν γλῶ τῶ
 Κόλχων φραζέει, κακῆ θυσιάζει τὸν Κεῖος
 εἰς τὸν Ἑρμῶ, ἢ εἰς τὸν Ἑρμῶ, ὁ ὁποῖος Κεῖος
 γέγονε Χρυσόμαλλος ὑπὸ τῶ Θιωρ. ὑπὸ τῶ
 Ἑλλησπόντῃ ἐκλήθη ὁ Ἑλλησποντιακὸς Πρία-
 πος, καὶ ἡ Ἑλλησποντῆ ἀπὸ Σύβυλλα.

8 Μεταξὺ τῶ Ἑλλησπόντου, καὶ τῶ Θρακι-
 κοῦ Βοσπόρου, εἶναι ἡ Προποντις, κληθεῖ-
 σα οὕτως, αἰσῶ ὅπου εἶναι ἐπὶ τῶ Πόντου,
 μικρὸς Πόντος, ἐκτείνεται κατὰ τὸ μήκος ἀπ'
 Ἀνατολῶν ἐπὶ Δυσμὰς Μίλια 140, καὶ κα-
 τὰ τὸ Πλάτος ὑπὸ Βορείως ἐπὶ Μισσημβρείω
 Μίλια 60, Μέρη ταύτης εἶναι ὁ Ἀσακλῶδης
 Κόλπος, ὁ Κίος Κόλπος, καλεῖται προσέ-
 τι καὶ Πέλαγος Βιβρῦκιον, κατὰ τὸν Τζέτζω,
 Πέλαγος Θράκιον κατὰ τὸν Ἀντίγονον, καὶ
 Κοινῶς Θάλασσα τῶ Μαρμαρᾶ.

9 ε. Πορθμὸς εἶναι ὁ Θρακικὸς Βόσπορος,
 ἀνομάθη Βόσπορος οἰονεῖ πόρος τὸ Βρὸς. διό-
 τι οἱ Παλαιοὶ πάντας πύς Σπυροῦς Πορθμῆς,
 Βοσπόρος ἐκάλου, αἰσῶ ὅπου ἔχασ σωνί-
 θειαν, ὅταν ἤθελεν ἰ ἀπεράσσω, ἐκατα-
 σκάδαζον χεῖρας, καὶ ζάγνυοντες βόας, δι'
 αὐτῶ εἰς τὸ πέραν διέβαινον. ἢ ὅτι ἀνομάθη
 κατὰ τὸν Διονύσιον, ὑπὸ τὸ Ἰοῦς τὸ Θυγατρὸς
 τῶ Κάδμου, τὸ ὁποῖον φθονήσασα ἡ Ἥρα,
 οἶσρον εἰς αὐτῶ ἐπέμψεν ἥτις ἐλαυνομένη
 αἰσῶ πόρτις, ἐπέρασε πύς τὸν Πορθμὸν.
 33 τὸ δ' Ἐπιθρηκίου σῶμα Βοσπόρου, ὅν πά-
 33 ρος ἔω, ἡ Ἥρας ἐντείνεσιν ἐνήξατο πόρτις
 εἶουσα. ἢ κατ' ἄλλους ἄλλως. τὸ Πλάτος αὐ-
 τοῦ, εἶναι εἰς τὸ στενώτερον μέρος, μεταξὺ
 τῶ Βιζαντίου τῶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τὸ ἐν τῇ
 Ἀσίᾳ Χαλκηδόνος, Σπλάξ 4. ἢ τὸ Μισθὸ Μί-

λιον. τὸ δὲ Μῆκος αὐτοῦ εἶναι μεταξὺ τῶ Πόν-
 του, καὶ τὸ Προποντιδος. ἀνομάζεται Κοινῶς
 Λαιμὸς, ὑπὸ τῶ Τούρκων Μπογάζ, ὑπὸ τῶ
 Ἰταλῶν Σρέττο δι' Κωνσταντινόπολι. πύς τὸν
 Βόσπορον, ὅταν τὸν ἐγυθύρωσεν ὁ Σάμιος
 Μασδροκλῆς, ἔλαβεν εἰς χεῖρὸν ὑπὸ τῶ Δα-
 ρείου χρυσοῦ Σπέρασον.

10 ς. Εἶναι ὁ Σικελικὸς Πορθμὸς, μετα-
 ξὺ τὸ Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. τὸ Μῆκος αὐτοῦ
 εἶναι χεῖδὸν Μιλίων 28, τὸ Πλάτος Μιλίου
 εἶδος καὶ ἡμίσειας, καλεῖται ὑπὸ τῶ Ἰταλῶν
 Κόδα δι' Βόλπε, ἢ τὸν Ἑρᾶ τῆς Ἀλαίπεκος, καὶ
 ὅλος ὁ Πορθμὸς Ἰλ Φάρο δι' Μισσίνα. οἱ Πα-
 λαιοὶ ἐλογιάζον, καὶ μάλιστ' ὁ Φυσικὸς Στράτ-
 τον, κατὰ τὸν Σφάβωνα. ὅτι ποτὲ νὰ ἦτον
 σωσῆς ἡ Σικελία μὲ τὸν Ἰταλίαν, καὶ ὑπὸ
 Σεισμῶν, καὶ Ποταμῶν νὰ ἐξεχωρίθη, ὡς
 περ καὶ οἱ λοιποὶ ἄλλοι Πορθμοὶ. ἀλλὰ πόρ-
 ρῶ τὸ ἀληθείας ἔχουσι. παρὰ πύς ρηθούτας
 Πορθμῶς, μετρωῖται καὶ ἄλλοι ἔσται, οἱ
 ὁποῖοι εἶναι οἶον δάπροι.

11 ζ. Εἶναι ὁ πλησίον τῶ Μαγνητικῶ,
 ὁ ὁποῖος ἀνομάζεται λέ Μιχίρι, μεταξὺ τῆς
 Νοτίας Γῆς, καὶ τῶ Μαγνητικῶν Νήτων.
 δι' αὐτοῦ εἶναι ἡ ὁδὸς ἐκ τῶ Ἀτλαντικῶ Ὠκεια-
 νοῦ εἰς τὸν Γαλιτικὸν, πολλῶ βραχυτέρα,
 ἀπέχει τῶ Ἰσημεινοῦ Μείρας 54, ὡσπερ
 ὁ Μαγνητικὸς 52, ἢ εἶναι ὁ Μαιίλας
 Πορθμὸς, τὸ μέγιστα κινδυνώδης εἰς πύς
 πλέοντας, ὡς πύς πολλὰς Σύρτις, ὅπου ἔ-
 χει, ἐκτείνεται ἀπ' Ἀνατολῶν ἐπὶ Δυσμὰς,
 καὶ εἰσῆνει τὸν Γαλιτικὸν Ὠκειανὸν μὲ τὸν Ἰν-
 δικὸν.

θ. Πορθμὸς εἶναι ὁ Βιγιάτζ, ὡς πύς ὁποῖου
 εἶναι ἡ ὁδὸς ἐκ τῆς Βορείας Θαλάσσης, εἰς τὸν
 Ταρταρικὸν Ὠκειανὸν, ἀλλὰ δεῦ ἀπέρνα,
 μὲ τὸ νὰ παγῶν, παρεμπίπτει μεταξὺ τῆς
 Νέας Ζέμβλας, καὶ τὸ Σμοιῖδας.

ι. Εἶναι ὁ Δαυίς Πορθμὸς, μεταξὺ τὸ Γραι-
 κυλαδίας, καὶ τὸ Βορείας Ἀμερικῆς, ἀλλ' ἡ
 ἔξοδος αὐτοῦ ἐπὶ ἀγνῶσθη, ὡς μὲν αὐφί-
 βολον, αὐ εἶναι Πορθμὸς, ἢ Κόλπος. τὸν
 ἐξᾶνοῖξεν ὁ Δαυίσιος ἐν ἔτει 1585, καὶ ἐρε-
 ξῆς ἐν ἔτει δυοῖ ματαίως ὡς τὸν ἔξοδον αὐτῆ
 ἐκοπίασεν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶ ἀρόντος Δαίτις
 ἐκλήθη. πύς τὸν Δαυησίον, ἠκολούθησεν
 ὁ Βαρφίνιος, ὅς τις ἄρε Κόλπον μέγαν,
 κοινῶς λεγόμενον Βαρφίνισ Βαῦ, ἐν ἔτει χε-
 δον 1600: τὸν αὐτῶ ὁδὸν ἠκολούθησε, καὶ
 ὁ Οὐδσόνιος, μὲ ὅλον ὅπου δεῦ ἐκλίσε εἰς τὸ
 Βόρειον.

Φρύξος Ἑλλῶν

Κεῖος χρῆσι-
μολογῆ

Προποντις

Πέλαγος Βι-
βρῦκιον
Θράκιον

Θρακικὸς
Βόσπορος

Λαιμὸς
Μπογάζ
Σρέττο δι'
Κωνσταντινί-
ου

Σικελία
Πορθμὸς

Κόδα δι' Βόλπε
ἢ τὸν Ἑρᾶ δι'
Μισσίνα

Μαιίλας

Μαιίλας

Βιγιάτζ

Δαυίς

Βιγιάτζ

Βόρειον

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Βίριον Μέρος, ὡπερ ὁ Δαυΐσιος, ἢ ὁ Βαφ-
φίνιος. ὅθεν εἰς δὲ ἔσφαλεν, ἀλλὰ εἰς τὸ
Νότιον, καὶ ἔξ τῆς Πορθμοῦ τῆ παρ' αὐτῶν ὄρε-
θρότος εἰς Μεγάλον Πέλαγος ἐκατλώπισεν,
ὥστε ἠλπισε νὰ περιπλώσῃ τὴν Ἀμερικὴν.

Κύμβαν.

12 Γαμίσιος ὁ Ναυάρχος, καὶ Θωμάς Ἰά-
κωβος ἐκατέρωθεν τὸν Γάμις Κόλπον, μὲ με-
ρικὰς Νήσους. ὕστερον εἰς ἐπὶ τὸν Κόλπον,
εἰσῆλθε Θωμάς ὁ Βαντπώνιος, καὶ Λιμμένα
ἐρωχάρωτατον ἦν, τὸν ὁποῖον Νέλσον ἐκά-
λεσαν, τὴν δὲ δυτικὴν ὀνομάσθησαν τῶ αὐτῶ
Κόλπου, κατὰ τὸ ἐδικόντου ὄνομα ὠνόμασε.
ἔπειτα Βαντπώνιος Βαῦ, ἦν Κόλπος τῆ Βαντ-
πώνιου. ἐλογιάζον ἕτος ὁ Θωμάς νὰ εἶναι δυ-
νατὸν, ἐκ τῶν τῆ Πορθμοῦ, τὰ πηγυρῆ εἰς
τὰς Σίννας, ἀλλ' ὄχι χαρισθηθεὶς εἰς τὰ θαύμα-
τα τῆ φύσεως, ἀπερ ἐκεῖνος κατέλαβεν, ἀνε-
χώρησεν, ὀνομάσας ἐκεῖνὴν τὴν Νοτίαν Γῆν,
Μεσημβρινὴν Κοιλιάδα, καὶ τὰ ἐξῆς.

Γάμις.

Νίλνι.

Βαντπώνιος.
Βαῦ.

13 α'. Πορθμός εἶναι ὁ Παγωμένος, μετα-
ξὺ τῆς Ζέμβλας, καὶ τῆς Πιτζβέρζας, τὴν
ὁποῖαν καὶ Πολικὴν Γῆν καλοῦσι.

Παγωμένος.
Πορθμός.

Φορβιχέρσι.

Φορβιχέρσι.

1 β'. Εἶναι Φορβιχέρσι, δι' αὐτὴν διέρχονται ἀ-
πὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς τὸν Κόλ-
πον τοῦ Οὐδσονίου. ἐκλήθη Φορβιχέρσι ὑπὸ
Μαρτίνου Φορβιχέρσι τοῦ ὄντος. ἀλλ' ἕτος
Πορθμός δὲν εἶναι, μόνον μικρὸς Κόλπος.
καλεῖται κοινῶς Φορβιχέρσι Σφαιτ. 1 γ'. εἶ-
ναι ὁ Ἀνιά, μεταξὺ τῆς Βορείας Ἀμερικῆς,
καὶ τῆς Ἀσιατικῆς Ταρταρίας, ἔξ τῆς ὁποῖου
λέγουσι νὰ εἶναι καὶ ὁδὸς ὑπὸ τοῦ Ταρταρικῆ
Ὠκεανοῦ εἰς τὸν Γαλλικόν. ἀλλ' ἀκόμη ἀβέ-
βαιον εἶναι. 1 δ'. Πορθμός μετρεῖται τῶ Περ-
σικῆ Κόλπου, ἀλλὰ καταχρηστικῶς λέγεται
Πορθμός. διότι δὲν εἶναι στενωτέρα ἢ εἰσοδος
ἢ δι' αὐτῆ, παρὰ ὅπου εἶναι αὐτὸς ὁ Κόλπος. 1 ε'.
εἶναι ὁ Κιμμέριος ἢ Κιμμερινὸς Βόσπορος, ὁ ὁ-
ποῖος διείσκειται μεταξὺ τῆς Εὐρώπης Ταυ-
ρικῆς Χερσονήσου, ἢ τῆς Μαιώτιδος Λίμνης,
καὶ τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Σαρματίας. ἐκλήθη Κιμ-
μέριος ὑπὸ τῆς Κιμμερίων, Ἐθνος ὅπου ἐ-
κατοῖκα εἰς ἐκεῖνα τὰ Μέρη. καλεῖται ἕτος καὶ
Στόμα τῆς Μαιώτιδος Λίμνης, καὶ κοινῶς
Βόσπορος, ὑπὸ δὲ τῆς Ἰταλῶν, Σφαιττο δι'
Ἰαφά καὶ Βόχκα τῶ Ἀγίου Γεωργίου. ὀλίγον
πλατύτερος εἶναι τῶ Θρακικῆ, ὅπου καὶ Πό-
λις Βόσπορος λεγομένη καίται, Ἀρχιεπισκο-

Στραίτ.

Ανιά.

Περσικὴ.

Κιμμέριος.

Βόσπορος.
Σφαιττο δι' Κα-
φά.

πικὴ ποτὴ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ. ἀπέχει
τοῦ Θρακικοῦ Βόσπορου Μίλια 500, ὑπὸ τοῦ
Στόματος τοῦ Ταυρίδος πρὸς Μεσημβρινὰ Μί-
λια 375. παρὰ τούτους εἶναι καὶ ἄλλοι πολλοὶ
Πορθμοὶ ὅσον μεταξὺ τῆς Ἰνδικῆς Νήσων,
ὅσον μεταξὺ καὶ ἄλλων Νήσων καὶ Στερεῶν.

14 Λιμνές εἶναι Κόλποι πολλῶν μικρότεροι Λιμνῆς.
τῆς κατ' ἐξοχὴν Κόλπων τῆς Θαλάσσης, οἱ ὁ-
ποῖοι ἢ ἐκ φύσεως ἔγιναν, ἢ μὲ τὴν Τέχνην
τῆς ἀνθρώπων, πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Νεῦν, καὶ
ἀταραχίας αὐτῆς. καὶ πάλιν τῶ Λιμνῶν πολ-
λῶν μικρότεροι εἶναι οἱ Ὄρμοι. ἰδίως δὲ Ὄρ-
μος λέγεται, ἐκεῖνος ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον
πλησιάζει τὸ Καραβί, καὶ πιωθεὶς ἔξω. τῆς
δὲ Λιμνῶν ἄλλοι λέγονται Βασιλικοί, ὅσοι Βασιλικοί.
δηλαδὴ δὲν ὑπόκεινται εἰς καμῖαν Ἀνεμῶν.
ἄλλοι Ἀλυαγωτοί, ὅσοι ἔχουσι τὴν εἰσοδὸν Ἀλυαγωτοί.
σενῶν, τὴν ὁποῖαν κλείουσι μὲ ἄλυαγον.
ἄλλους λέγουσι Λιμνῆς εἰς κάθε καιρὸν ἀρ-
μοδίους, καὶ Ἰταλικῶς Πόρτοι δι' Ἐντράτα, Πόρτοι δι' Ἐν-
τράτα.
ἄλλοι Λιμνῆς, λέγονται τῆς Ἰταλοῖς, Πόρ-
τοι δι' Μαρία, καὶ Πόρτοι Σβαρράτοι, ὅσοι Δι' Μαρία.
ἐμποδίζουσι τὸ ἔμβασμα τῆς Καραβιῶν, μὲ Σβαρράτοι.
τὸ νὰ κλείωνται πολλάκις ἢ ὑπὸ τῆς ἀμμου, ἢ
ὑπὸ λάσπης, ἀποεργομένου ὑπὸ τῆς Ποτα-
μῶν, καὶ τὰ ἐξῆς. Εἰχουσις, ἦτοι Ἀνάχου-
σις τῆς Θαλάσσης, καὶ Λατινικῶς Λιμνῆς, Εἰχουσις.
εἶναι ἐκεῖνος ὁ τόπος, ὁ ὁποῖος πλημμυροῦ-
σης τῆς Θαλάσσης γεμίζει, καὶ κολπῆται, Ἀνάχουσις.
ὡσὺν Λιμνῶν, καὶ τὰ λοιπὰ. Ἀνάχουσις.
15 Εἶναι καὶ ἄλλα Ἰνδατα χωρὶς τῆς Θα-
λάσσης, συνηγμένα εἰς τινὰ Μέρη τῆς Γῆς,
ὅτι λογιῆς διείσκεινται αἱ Λίμναι, τὰ Ἐλν,
αἱ Πηγαι, οἱ Ποταμοί, καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ
τῆς ὁποῖου ἔλαμβαίνοντο ἐφεξῆς ὡς ἐν συντό-
μῳ. Λίμνη λοιπὸν εἶναι τόπος βαθεύς, ἐσκε-
πασμένος πάντοτε μὲ Ἰνδατα, ἐκεῖ διείσκει-
μενα, τὰ ὁποῖα εὐδὲ μίαν ἔχουσι ἔξοδον,
πλὴν αἰσῶς καὶ διέρχεται δι' αὐτῆς Ποταμός.
συνίσταται δὲ ποτὴ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς Λί-
μνη, ἢ ἐκ τῆς κάτωθεν ἀναδείσεως τῆς ὑδάτων,
ἢ ἐκ τῆς συνάξεως τῆς Ποταμιαίων καὶ Πηγαιῶν
Ἰνδατων, καὶ ἐκ πολλῶν ὑγιῶν. καὶ τὰ ἐξῆς.
Ἐλνός λέγεται ἐκεῖνος ὁ τόπος ὁ κάθυγρος, ἢ Ἐλνός.
ἐκεῖ, ὅπου σιμᾶνεται μετρίως τὸν Χειμῶνα
τὸ Ἰνδατ, καὶ ἠρεμεῖ εἰς ἐν τὸν τόπον, ἢ ὑπὸ τῆς
Βροχᾶς, ἢ ἐκ τῆς Χιῶνος, καὶ δὲν εἶναι κατα-
ρὸν, ἀλλὰ λασπῶδες, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
τὸ Θέρος ἐλλείπει. εἶναι καὶ ἄλλοι τόποι
ὅπου κατασκληθάζονται ὑπὸ τῆς ἀνθρώπων,
καίτιν

Ὄρμοι.

Βασιλικοί.

Αλυαγωτοί.

Πόρτοι δι' Ἐν-
τράτα.

Δι' Μαρία.

Σβαρράτοι.

Εἰχουσις.

Ανάχουσις.

Λιμνῆς.

Λίμνη.

Ἐλνός.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Γυθώδεις
Λομαί
Πιχούρας
Δεξαμίνας
Στέρνας

Φρίαται
Καυδάκια

Πηγή
Κρήνη
Βρύσις

χάρις υποδοχής Ἰθάκης, αἰσὰ νὰ εἰποῦμεν αἱ Ἰχθυώδεις Λίμναι, ἧτοι Ἰταλικῶς αἱ Πεχίραι, αἱ ὁποῖαι γίνονται δεξὰ νὰ σώζονται ἐν αὐταῖς οἱ Ἰχθύες. αἱ Δεξαμίνας, ἧτοι αἱ Στέρνας, δεξὰ νὰ φυλάττωσιν ἐν αὐταῖς τὸ βροχόσιον Ἰθάκη, ὅσοι ὑστεροῦνται ἀλλοποτίμῃ Ἰθάκης. Φρίαται δεξὰ νὰ συνάγεται τὸ Ἰθάκη, ὅπου ἔχει δεξὰ τῶν Ἰταλικῶν Πόρων, καὶ Φλεβῶν τῆς Γῆς. Καυδάκια, τὰ ὁποῖα κάμνουσι δεξὰ νὰ περιζώνουσι τὰ Κάστρα, καὶ συναγομῆν ἐν αὐτοῖς Ἰθάκης, νὰ ἐμποδίζονται δι' αὐτῶν αἱ καταδρομαὶ τῶν Ἰχθυῶν. Πηγή, Κρήνη, Βρύσις, καὶ τὰ ἕξῃς, εἶναι Νερόαρκτον, ὅπῃ ἔχει, ἢ ἀναβρῦει ἐκ τῆς Γῆς. Ποταμός, εἶναι Νερό πολὺ, τὸ ὁποῖον ἔχει φυσικῶς παροτιμῶν ἐκ τινος Πηγῆς, ἢ Λίμνης, ἢ καὶ ἐκ δεφόρων Ρ' αἰμάτων συνάγει, καὶ εἰς τὴν Θάλασσαν πλωταῖον κατέρχεται. Χειμῶνος, καὶ Χειμῶρους, εἶναι Ποταμὸς, ὅπου δεξὰ ἔχει ἀκιννάως, ἀλλὰ μάλιστα τὸν Χειμῶνα, ἢ ὅταν γίνονται ὄμβροι μεγάλοι, καὶ ἔχει εἰς τὴν χθαμαλωπέρους τόπους, μὲ μὲγάλῳ ὀρμῶν. τὸ δὲ Καλοκαίρι, ἢ εἰς τὴν Ἀνομβρίαν ξηρύνεται. παρά πᾶσι, εἶναι Ἀύλαξ, Ὀχίος, Ρ' εἶθρον καὶ τὰ παραπλήσια.

16 Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἠξυμῶμεν, ὅταν οἱ Γεωγράφοι ὀνομάζωσι δεξιὸν, ἢ ἀριστερὸν Μῆρος τῆς Γῆς, σινοῦσι κατὰ τὸ δεξιὸν, καὶ ἀριστερὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου νὰ θεωρῆ τὸν Ἀρκτικὸν Πόλον, ὡς δεξιὸν εἶναι ἡ Ἀνατολὴ, ἀριστερὸν ἡ Δύσις. τὸ δὲ ὀπίθεν ἢ Μεσημβρία. οἱ Ἀστρονόμοι ἔχουσι τὸ ἐναντίον, ὡς εἶρηται. δεξιὰ τῶν Ποταμῶν, καὶ ἀριστερὰ, ὀνομάζονται κατὰ τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ἀνθρώπου τῶν θεωρουμένων τὸ νερό τους, καθὼς ἔχει εἰς τὰ κάτω. καὶ πλωταῖον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῶν Κόλπων τῆς Θαλάσσης, εἶναι τὰ δεξιὰ, καὶ ἀριστερὰ τῶν ἀνθρώπων, ὅπῃ νὰ κοιπίζῃ τὴν Θάλασσαν, καὶ νὰ ἔχη πρὸς τὴν Γῆν τὴν ῥάχην τε. ὡσαύτ' εἰποῦμεν τῶν Ἀδριατικοῦ Κόλπου, δεξιὸν Μῆρος εἶναι ἡ Ἰταλία, ἀριστερὸν ἡ Δαλματία. καὶ τὰ ἕξῃς.

Κ Ε Φ Α Λ Ι Ο Ν . Ι Δ ' .

Περὶ δεφόρων ὀνομασιῶν, καὶ Κόλπων τῆς Ὀκεανῆς.

1 **Η** Ἐξω καὶ μεγάλη Θάλασσα ἡ ὁποία Ὀκεανὸς καλεῖται, εἰ μόνον περὶ ἁλῶς διαιρεῖται, ὡς αἴω εἶρηται, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλὺς Κόλπους, οἱ ὁποῖοι δεφόρως ὀνομάζονται κατὰ τοὺς δεφόρους τόπους, καὶ Ἐπαρχίας, οἷον εἰπεῖν καθὸ ἕξαπλῆται εἰς τὰ Βόρεια Μέρη, καὶ χωρεῖται εἰς τὴν Σαρματίαν, μεταξὺ τῆς Λαπτίας καὶ τῆς Ὀβίου Ποταμῆς, λέγεται Σαρματικός. ὑπὸ τῆς Σκυθίας Σκυθικός. ὑπὸ τῆς Ἰπερβορείου Μέρους, Ἰπερβόρειος. εἰς αὐτὸν τὸν Ἰπερβόρειον Ὀκεανὸν ἐπλώσαν οἱ Ὀλλανδῆζοι μέχρι τῆς 82 Μοίρας τῆς Πλάτους, ὀνομάζεται ὑπὸ τῆς Ὀκεανῆς ἀκόμη Κρόνιος, ὑπὸ τῆς Κρόνος, ὁ ὁποῖος λέγεται νὰ ἐπικρατῆ ἐκεῖ, Ἀσὴρ Πλανήτης ὡν ψυχρότατος, δι' ἣν αἰτίαν ἐκεῖ ἔστι ἡ Θάλασσα παγῶνει, τὴν ὀπίσθεν Ἀμάλχιν οἱ περὶ αὐτὸν οἰκουῦντες καλοῦσιν. ὁ αὐτὸς λέγεται, καὶ Νικρά Θάλασσα, καὶ Ἀκίνητος, καὶ μὲ ἄλλας ὀνομασίας, δεξὰ τὴν ἐκεῖσε παποτινῶν ὀμίχλῳ, ἀποειρηχομῶν ἐκ τῆς θεσεως τῆς τόπου.

Σαρματικός
Σκυθικός
Ἰπερβόρειος
Κρόνιος Ὀκεανῆς

Ἀμάλχιν
Νικρά Θάλασσα

2 Ὁ πρὸς Ἀνατολῆς Ὀκεανὸς λέγεται Σειρικός, ὑπὸ τὸ Σειρικὸν Κλίμα, τὸ ὁποῖον Κιταῖ κοινῶς καλεῖται, καὶ Σινικός ὑπὸ τῆς Σίννας, ἧτοι τῆς Κίννας. μετὰ τῆτον, ἔπεται τὸ Ἰππαδὸς Πέλαγος, κοινῶς λεγόμενον Ἀρτζιπέλαγος Σαν Λάζαρι, ἧτοι τοῦ Ἀγίου Λαζάρου, δεξὰ τὸ πλῆθος τῶν Νήσων, ὅπου εἰς αὐτὸ δέρισκονται, κατὰ σύγκρισιν τῆς Λιγαίου Πελάγους. ἐκεῖθεν ἐκ τῆς Μεσημβρίας εἶναι ὁ Ἰνδικὸς Ὀκεανὸς, ὁ ὁποῖος γειτνιάζει εἰς πύς Ἰνδίας, εἰς τοὺς Πέρσας, εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ εἰς τὴν Αἰθίοπας ὅς Ἀνατολῶν. καὶ καθὸ δέχεται ἐπιτοπος ὁ Ὀκεανὸς ὁ Ἰνδικὸς ὅς ἐκείνου τοῦ Μέρους τὸν Γάγγλιν Ποταμὸν τῆς Ἰνδίας, Γαγγητικός καλεῖται, καὶ κοινῶς Κόλφος δι' Βέγγαλα, ὑπὸ τῆς Βέγγαλα Πόλεως. καθὸ δὲ ἄππται τῆς Περσίδος, Περσικός. εἶτα Ἀραβικός, ὅς ἐκείνου τοῦ Μέρους τῆς Μεσημβρίας, καθὸ κτυπᾶ τὴν Ἀραβίαν. ἐπιπύθεν κατὰ τὴν Κέρνῳ τὴν Ὀκεανῆτιδος Νῆσον, ἧτοι τὴν Μινουαθίαν, ἡ ὁποία κοινῶς λέγεται Μαδαγάσκαρ, λέγεται Τραχῆς,

Σειρικός
Κιταῖ
Σινικός

Ἰππαδὸς
Ἀρτζιπέλαγος
Σαν Λάζαρι

Ἰνδικὸς Ὀκεανῆς

Γαγγητικός
Κόλφος δι' Βέγγαλα

Περσικός
Ἀραβικός

Κέρνῳ
Μινουαθία
Μαδαγάσκαρ

Ε.Ρ.Δ. 2006
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006